

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 600/2012

(2012. gada 21. jūnijs)

par siltumnīcefekta gāzu ziņojumu un tonnkilometru ziņojumu verifikāciju un par verificētāju akreditāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcefekta efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK⁽¹⁾, un jo īpaši tās 15. panta ceturto daļu,

tā kā:

- (1) Ir nepieciešama vispārēja verificētāju akreditācijas noteikumu sistēma, lai nodrošinātu, ka Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta saskaņā ar Komisijas 2012. gada 21. jūnija Regulu (ES) Nr. 601/2012 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK⁽²⁾ iesniedzamo ziņojumu pārbaudi veic verificētāji, kuriem ir tehniskā kompetence uzticētā uzdevuma neatkarīgai un taisnīgai veikšanai atbilstoši šajā regulā izklāstītajām prasībām un principiem.
- (2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū⁽³⁾ tika izveidota vispārēja sistēma,

kurās uzdevums bija sekmēt pakalpojumu brīvu apriti un pakalpojumu sniedzēju brīvu pārvietošanos Savienībā, vienlaikus saglabājot augstu pakalpojumu kvalitāti. Savienības mērogā harmonizēti akreditācijas un verifikācijas noteikumi attiecībā uz Savienības emisiju tirdzniecības sistēmu palīdzēs izveidot konkurētspējīgu tirgu verificētājiem, tajā pašā laikā nodrošinot pārskatāmību un informāciju operatoriem un gaisa kuģu ekspluatantiem.

- (3) Īstenojot Direktīvas 2003/87/EK 15. pantu, jāpanāk sinerģija starp plašu akreditācijas sistēmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regulu (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93⁽⁴⁾, un attiecīgajiem noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Lēmumā Nr. 768/2008/EK par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 93/465/EEK⁽⁵⁾ no vienas puses un Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas īpatnībām un prasībām, kas ir būtiskas Direktīvas 2003/87/EK efektīvai īstenošanai, no otras puses. Tiem verificētāju akreditācijas aspektiem, kas nav ietverti šajā regulā, jāturpina piemērot Regulu (EK) Nr. 765/2008. Jo īpaši jānodrošina, lai gadījumos, kad dalībvalsts iekšējās prakses dēļ tiek izmantota alternatīva akreditācijas procedūra, proti, tiek sertificēti verificētāji, kas ir fiziskas personas, un to veic šīs dalībvalsts izraudzīta valsts iestāde saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, attiecīgā dalībvalsts sniedz dokumentāru apliecinājumu, ka šāda iestāde atbilst uzticamības līmenim, kas ir līdzvērtīgs valsts akreditācijas struktūrām, kurās sekmīgi veikta salīdzinošā pārskatīšana, kuru organizējusi atbilstoši minētās regulas 14. pantam atzītā struktūra.

⁽¹⁾ OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 30 lpp.

⁽³⁾ OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 218, 13.8.2008., 82. lpp.

- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu⁽¹⁾ paredz neatkarīgu un neitrālu akreditācijas vai licencēšanas sistēmu vides verificētājiem. Lai nodrošinātu saskaņotību un samazinātu dalībvalstu un ekonomikas operatoru administratīvo slogu, jāņem vērā sinerģija starp šo regulu un minēto regulu.
- (5) Verifikācijas un akreditācijas sistēmā jāizvairās no nevajadzīgas procedūru un organizāciju dublēšanās ar tām, kas izveidotas ar citiem Savienības juridiskajiem instrumentiem, lai tādējādi neuzliktu lielāku slogu dalībvalstīm vai ekonomikas operatoriem. Tāpēc vajadzētu izmantot paraugpraksi, kas izriet no to harmonizēto standartu piemērošanas, kurus pieņēmusi Eiropas Standartizācijas komiteja, pamatojoties uz Komisijas doto uzdevumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvu 98/34/EK, kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā⁽²⁾, piemēram, harmonizētais standarts par vispārējām prasībām akreditācijas institūcijām, kuras akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas, un harmonizētais standarts par prasībām siltumnīcefekta gāzu validācijas un verifikācijas iestādēm izmantošanā akreditācijā vai citos atzīšanas veidos, un atsaucies uz šiem standartiem ir publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kā arī Dokuments EA-6/03 un citi tehniskie dokumenti, ko izstrādājusi Eiropas Sadarbība akreditācijai vai citas struktūras.
- (6) Izveidojot harmonizētus noteikumus operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu verifikācijai un verificētāju akreditācijai, jānodrošina, lai slogs, kas tiek uzlikts operatoriem, kuri gadā emitē mazāku oglekļa dioksīda (CO₂) daudzumu, un gaisa kuģu operatoriem, kurus uzskata par mazajiem emitētājiem Regulas (ES) Nr. 601/2012 nozīmē, kā arī dalībvalstu rīcībā esošajiem resursiem nav nesamērīgs ar attiecīgajiem mērķiem.
- (7) Ar Direktīvas 2003/87/EK 27. pantu dalībvalstīm gadījumos, kad ir izpildīti minētajā pantā paredzētie nosacījumi, ir ļauts neieklāut Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā mazas iekārtas, ja uz tām tiek attiecināti līdzvērtīgi pasākumi. Šo regulu nevajadzētu tieši piemērot iekārtām, kas izslēgtas no sistēmas atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 27. pantam, izņemot gadījumu, kad dalībvalsts nolemj, ka šī regula ir jāpiemēro.
- (8) Saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK V pielikuma principiem verificētajam jāpiemēro uz risku balstīta pieeja, lai sagatavotu verifikācijas atzinumu, kur ar pamatotu pārliecību secināts, ka kopējais emisiju daudzums vai tonnkilometru skaits nav būtiski nepatiess un ka ziņojumu var verificēt kā apmierinošu. Pārliecības līmeni jāsaista ar verifikācijas laikā veiktās pārbaudes apjomu un detalizācijas pakāpi un verifikācijas atzinuma formulējumu. Jānosaka verificētajam pienākums pielāgot, balstoties uz verifikācijas laikā iegūtajiem datiem un informāciju, vienu vai vairākas verifikācijas procesā veicamās darbības, lai izpildītu prasības, kas nepieciešamas pamatotas pārliecības iegūšanai.
- (9) Lai izvairītos no sajukuma starp kompetentās iestādes un verificētāja lomām, verificētāja pienākumiem verifikācijas veikšanā ir jābūt skaidri definētiem. Verificētajam jāņem par pamatu kompetentās iestādes apstiprinātais monitoringa plāns un jānovērtē, vai šis plāns un tajā aprakstītās procedūras ir pareizi īstenotas. Ja verificētājs konstatē neatbilstību Regulai (ES) Nr. 601/2012, viņa pienākumam jābūt norādīt šo neatbilstību verifikācijas ziņojumā.
- (10) Lai veiktu efektīvu operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma pārbaudi, pilnībā jāizprot operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta darbības. Verificētajam jāveic pieprasītās verifikācijas darbības tikai pēc tam, kad viņš pēc sākotnējā novērtējuma ir pārliecinājies, ka ir kompetents to darīt. Cenšoties panākt pēc iespējas augstāku verifikācijas darbību kvalitāti, būtu jāizstrādā harmonizēti noteikumi sākotnējam novērtējumam, lai noteiktu, vai verificētājs ir kompetents, neatkarīgs un objektīvs un var veikt pieprasītās verifikācijas darbības saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem un principiem.
- (11) Apmaiņa ar attiecīgo informāciju starp operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu un verificētāju ir būtiska visā verifikācijas procesa gaitā, jo īpaši pirmslīguma posmā, laikā, kad verificētājs veic stratēģisko analīzi, un visā verifikācijas veikšanas laikā. Ir jāizstrādā harmonizētu prasību kopums, kas reglamentētu šādu informācijas apmaiņu starp operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu un verificētāju visā procesā.
- (12) Visas verifikācijas darbības verifikācijas procesā ir savstarpēji saistītas un ir jāpabeidz, verificētajam izsniedzot verifikācijas ziņojumu, kurā ir iekļauts verifikācijas atzinums, kas atbilst verifikācijas novērtējuma rezultātiem. Ir jānosaka harmonizētas prasības attiecībā uz verifikācijas ziņojumiem un verifikācijas darbību veikšanu, lai nodrošinātu, ka verifikācijas ziņojumi un verifikācijas darbības dalībvalstīs atbilst vienādiem standartiem.

(1) OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp.

(2) OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.

- (13) Analīze par paziņoto datu atkarību no nepatiesiem apgalvojumiem, kas varētu būt būtiski, ir svarīga verificācijas procesa daļa, kura nosaka, kā verificētajam jāveic verificācijas darbības. Tāpēc katrs verificācijas procesa elements ir cieši saistīts ar analīzes rezultātiem attiecībā uz šo nepatieso apgalvojumu risku.
- (14) Jāparedz īpaši noteikumi gaisa kuģu operatoru ziņojumu verificācijai un to objektu operatoru ziņojumu verificācijai, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/31/EK par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 ⁽¹⁾.
- (15) Pareiza un efektīva operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņošana par siltumnīcefekta gāzu emisijām ir būtiska Direktīvas 2003/87/EK īstenošanai. Lai nodrošinātu, ka monitoringa un ziņošanas process notiek pienācīgi, verificācijas darbību ietvaros verificētajam ir jāsekmē operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta darbības nepārtraukta pilnveidošana.
- (16) Veikt verificācijas darbības un izsniegt verificācijas ziņojumus drīkst vienīgi verificētāji un to personāls, kuri ir kompetenti to darīt. Verificētajiem jāievieš un pastāvīgi jāuzlabo iekšējie procesi, kas nodrošina, ka viss verificācijas darbībās iesaistītais personāls ir kompetents veikt tiem uzticētos uzdevumus. Visās dalībvalstīs jābūt vienādiem pārbaudāmiem, objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, kurus piemēro, lai noteiktu, vai verificētājs ir kompetents.
- (17) Valsts akreditācijas struktūrai, kuru izveido atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 765/2008, jābūt pilnvarotai akreditēt un izsniegt autoritatīvu apliecinājumu par verificētāja kompetenci verificācijas darbību veikšanai saskaņā ar šo regulu, pieņemt administratīvus pasākumus un uzraudzīt verificētājus.
- (18) Dalībvalstij, kura uzskata, ka nav ekonomiski izdevīgi vai ilgtspējīgi izveidot valsts akreditācijas struktūru vai veikt akreditāciju, jāļauj izmantot citas dalībvalsts valsts akreditācijas struktūru. Veikt akreditācijas darbības atbilstoši šai regulai jāļauj tikai valsts akreditācijas struktūrām, kurās sekmīgi veikta salīdzinošā pārskatīšana, kuru organizējusi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu atzītā struktūra.
- (19) Ir jāpieņem, ka valsts akreditācijas struktūras, kuras pierāda atbilstību šai regulai un kurās sekmīgi veikta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu atzītās struktūras organizētā salīdzinošā pārskatīšana, izpilda valsts akreditācijas struktūrām izvirzītās procedūras prasības, piemēram, prasības par valsts akreditācijas struktūras struktūru, kompetences novērtēšanas procesa izveidi, vajadzīgo procedūru un vadības sistēmas ieviešanu un pasākumu noteikšanu iegūtās informācijas konfidencialitātes nodrošināšanai, un tās jāatbrīvo no jaunas salīdzinošās pārskatīšanas pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvu 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu ⁽²⁾ vides informācija, kas iekļauta pārvaldes iestāžu rīcībā esošajos verificētajos operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumos, ir jāpublisko pārredzamības nodrošināšanas nolūkos, ievērojot noteiktas konfidencialitātes prasības.
- (20) Efektīva valsts akreditācijas struktūru vai attiecīgā gadījumā citu valsts iestāžu un kompetento iestāžu sadarbība ir būtiska pareizai siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbībai un verificācijas kvalitātes uzraudzībai. Pārredzamības labad jāpanāk, lai valsts akreditācijas struktūras vai attiecīgā gadījumā citas valsts iestādes un kompetentās iestādes izveido efektīvus informācijas apmaiņas paņēmienus. Informācijas apmaiņa kompetento iestāžu starpā, kā arī starp kompetentajām iestādēm un valsts akreditācijas struktūrām ir jāreglamentē ar visstingrākajām konfidencialitātes un profesionālā noslēpuma garantijām un jāveic atbilstoši piemērojamiem valsts un Savienības tiesību aktiem.
- (21) Šajā regulā noteiktie pasākumi atbilst Klimata pārmaiņu komitejas atzinumam,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šī regula paredz noteikumus atbilstīgi Direktīvai 2003/87/EK iesniegto ziņojumu verificācijai un verificētāju akreditācijai un uzraudzībai.

Neskarot Regulu (EK) Nr. 765/2008, šī regula paredz arī noteikumus verificētāju savstarpējai atzīšanai un valsts akreditācijas struktūru salīdzinošajai pārskatīšanai (vienādranga izvērtēšanai) saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 15. pantu.

⁽¹⁾ OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.

⁽²⁾ OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.

2. pants

Darbības joma

Šo regulu piemēro to siltumnīcefekta gāzu emisiju un tonnkilometru datu verificācijai, kas attiecas uz laiku no 2013. gada 1. janvāra un paziņoti saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 14. pantu.

3. pants

Definīcijas

Papildus definīcijām, kas noteiktas Direktīvas 2003/87/EK 3. pantā un Regulas (ES) Nr. 601/2012 3. pantā, šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "nekonstatēšanas risks" ir risks, ka verificētais nekonstatēs būtiski nepatiesus apgalvojumus;
- 2) "akreditācija" ir valsts akreditācijas struktūras apliecinājums, ka verificētais atbilst harmonizēto standartu prasībām Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 9. punkta nozīmē un šajā regulā noteiktajām prasībām, lai varētu veikt operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu verificāciju atbilstīgi šai regulai;
- 3) "verificētais" ir juridiska persona vai cita juridiska vienība, kas veic verificācijas darbības saskaņā ar šo regulu un ko akreditējusi valsts akreditācijas struktūra saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 un šo regulu, vai citādi pilnvarota fiziska persona, neskarot minētās regulas 5. panta 2. punktu, laikā, kad tiek izdots verificācijas ziņojums;
- 4) "verifikācija" ir darbības, ko veic verificētais, lai izsniegtu verifikācijas ziņojumu saskaņā ar šo regulu;
- 5) "būtiski nepatiess apgalvojums" ir nepatiess apgalvojums, kas pēc verificētāja atzinuma atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem pārsniedz būtiskuma līmeni vai varētu ietekmēt kompetentās iestādes attieksmi pret operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu;
- 6) "operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojums" ir gada emisiju ziņojums, ko iesniedz operators vai gaisa kuģa ekspluatants saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 14. panta 3. punktu, vai tonnkilometru ziņojums, ko iesniedz gaisa kuģa ekspluatants, lai pieteiktos uz kvotu sadali atbilstoši minētās direktīvas 3.e un 3.f pantam;
- 7) "akreditācijas joma" ir I pielikumā minētās darbības, kuru akreditācija tiek lūgta vai kuras jau ir akreditētas;
- 8) "kompetence" ir spēja izmantot zināšanas un prasmes, lai veiktu kādu darbību;
- 9) "būtiskuma līmenis" ir kvantitatīvs sliekšnis vai robežvērtība, kuru pārsniedzot, nepatiesus apgalvojumus atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem verificētais uzskata par būtiskiem;
- 10) "kontroles sistēma" ir operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta riska novērtējums un visu kontroles darbību kopums, ieskaitot to nepārtrauktu pārvaldību, kuru operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir izveidojis, dokumentējis, ieviesis un uzturējis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 58. pantu;
- 11) "kontroles darbības" ir jebkura rīcība vai pasākumi, kurus operators vai gaisa kuģa ekspluatants veicis, lai mazinātu raksturīgos riskus;
- 12) "neatbilstība" nozīmē vienu no turpmāk minētā:
 - (a) operatora emisiju ziņojuma verificēšanas nolūkā – operatora darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujai un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām;
 - (b) gaisa kuģa ekspluatanta emisiju ziņojuma vai tonnkilometru ziņojuma verificēšanas nolūkā – gaisa kuģa ekspluatanta darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām;
 - (c) akreditācijas nolūkā atbilstīgi IV nodaļai – verificētāja darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā šīs regulas prasībām;
- 13) "objekts" gaisa kuģa ekspluatanta emisiju vai tonnkilometru ziņojuma verificācijas nolūkā ir vietas, kur tiek noteikts un pārvaldīts monitoringa process, ieskaitot vietas, kur tiek kontrolēti un uzglabāti attiecīgie dati un informācija;
- 14) "kontroles vide" ir vide, kurā darbojas iekšējās kontroles sistēma un tiek veikta vispārējā operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta pārvaldes darbība, lai nodrošinātu informētību par šo iekšējās kontroles sistēmu;
- 15) "raksturīgais risks" ir operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma parametra atkarība no nepatiesiem apgalvojumiem, kas varētu būt būtiski atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem, pirms tiek ņemta vērā attiecīgo kontroles darbību ietekme;

- 16) "kontroles risks" ir operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma parametra atkarība no nepatiesiem apgalvojumiem, kas varētu būt būtiski atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem, ko kontroles sistēma laikus nenovērš vai nekonstatē un neizlabo;
- 17) "verifikācijas risks" ir risks, ko nosaka raksturīgais, kontroles risks un nekonstatēšanas risks, ka verificētājs sniedz neatbilstošu verifikācijas atzinumu, ja operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā ir būtiski nepatiesi apgalvojumi;
- 18) "pamatota pārlicība" ir augsta, bet ne absolūta pārlicība, kas apstiprinoši izteikta verifikācijas atzinumā par to, ka verificējamais operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus;
- 19) "analītiskas procedūras" ir analīze, kurā tiek novērtētas svārstības un tendences datus, ieskaitot sakarības datus, kas ir pretrunā ar citu attiecīgo informāciju vai atšķiras no prognozētajiem lielumiem;
- 20) "iekšējā verifikācijas dokumentācija" ir visa iekšējā dokumentācija, ko verificētājs ir savācis, lai reģistrētu visus apliecinātos dokumentus un pamatotu darbības, kas tiek veiktas, lai verificētu operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu;
- 21) "ES ETS galvenais auditors" ir ES ETS auditors, kura uzdevums ir vadīt un pārraudzīt verifikācijas komandu un kurš atbild par operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verifikācijas veikšanu un ziņojuma sagatavošanu;
- 22) "ES ETS auditors" ir atsevišķs verifikācijas komandas loceklis, kurš atbild par operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verifikāciju un kurš nav ES ETS galvenais auditors;
- 23) "tehniskais eksperts" ir persona, kurai ir padziļinātas zināšanas un specializācija konkrētā jomā, kas nepieciešama verifikācijas darbību veikšanai III nodaļas nolūkā un akreditācijas darbību veikšanai V nodaļas nolūkā;
- 24) "pārlicības līmenis" ir verificētāja verifikācijas ziņojumā paustā pārlicības pakāpe, pamatojoties uz mērķi samazināt verifikācijas risku saskaņā ar verifikācijas uzdevuma apstākļiem;
- 25) "vērtētājs" ir persona, kuru valsts akreditācijas struktūra ieceļ, lai individuāli vai vērtēšanas komandas sastāvā novērtētu verificētāju atbilstoši šai regulai;
- 26) "galvenais vērtētājs" ir vērtētājs, kas kopumā atbild par verificētāja novērtējumu saskaņā ar šo regulu;

- 27) "nepatiess paziņojums" ir nepilnīgi, sagrozīti vai kļūdaini operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta sniegtie dati, neņemot vērā pieļaujamās nenoteiktības saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 12. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

4. pants

Atbilstības prezumpcija

Ja verificētājs pierāda tā atbilstību kritērijiem, kas noteikti attiecīgajos harmonizētajos standartos Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 9. punkta nozīmē vai to daļās, uz kuriem atsaucas publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, to uzskata par atbilstīgu šīs regulas II un III nodaļas prasībām, ciktāl piemērojamie harmonizētie standarti attiecas uz šīm prasībām.

5. pants

Vispārējā akreditācijas sistēma

Ja šajā regulā nav noteikti īpaši noteikumi par valsts akreditācijas struktūru sastāvu vai par darbībām un prasībām, kas saistītas ar akreditāciju, piemēro attiecīgos Regulas (EK) Nr. 765/2008 noteikumus.

II NODAĻA

VERIFIKĀCIJA

6. pants

Verifikācijas uzticamība

Verificēts emisiju ziņojums lietotājiem ir uzticams. Tas patiesi atspoguļo to, kas tajā jāuzrāda vai kā uzrādīšanu var pamatoti sagaidīt.

Emisijas ziņojumu verifikācijas process ir efektīvs un drošs līdzeklis, kas papildina kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūras, sniedzot informāciju, ko operators vai gaisa kuģa ekspluatants var izmantot emisiju monitoringa un ziņošanas pilnveidošanai.

7. pants

Verificētāja vispārīgie pienākumi

1. Verificētājs veic šajā nodaļā paredzēto verifikāciju un darbības, lai sagatavotu verifikācijas ziņojumu, ar pamatotu pārlicību secinot, ka operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā nav būtiski nepatiesu apgalvojumu.

2. Verificētājs plāno un veic verifikāciju ar profesionālu piesardzību, atzīstot, ka var pastāvēt apstākļi, kuru dēļ operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā ietvertā informācija var saturēt būtiski nepatiesus apgalvojumus.

3. Verificētājam verificācija jāveic sabiedrības interesēs, neatkarīgi no operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta un kompetentajām iestādēm, kas atbild par Direktīvu 2003/87/EK.

4. Verificētājs verificācijas laikā novērtē, vai

- a) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojums ir pilnīgs un atbilst Regulas (ES) Nr. 601/2012 X pielikumā noteiktajām prasībām;
- b) operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir rīkojies saskaņā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām, ja tiek veikta operatora emisiju ziņojuma verificācija, un saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām, ja tiek veikta gaisa kuģa ekspluatanta emisiju vai tonnkilometru ziņojuma verificācija;
- c) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma dati nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus;
- d) var sniegt informāciju, kas pamato operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta datu plūsmas darbības, kontroles sistēmu un saistītās procedūras monitoringa un ziņojumu sagatavošanas uzlabošanai.

Šī punkta c) apakšpunkta nolūkā verificētājs iegūst skaidrus un objektīvus pierādījumus no operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta, kas pamato paziņotās kopējās emisijas vai tonnkilometrus, ņemot vērā visu pārējo informāciju, kas sniegta operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā.

5. Ja verificētājs konstatē, ka operators vai gaisa kuģa ekspluatants neievēro Regulu (ES) Nr. 601/2012, verificētājs iekļauj šo neatbilstību verificācijas ziņojumā arī tad, ja kompetentā iestāde ir apstiprinājusi attiecīgo monitoringa plānu.

6. Ja kompetentā iestāde nav apstiprinājusi monitoringa plānu atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 601/2012 11. pantam, ja tas ir nepilnīgs vai pārskata perioda laikā ir notikušas Regulas (ES) Nr. 601/2012 15. panta 3. vai 4. punktā minētās nozīmīgas izmaiņas, kuras kompetentā iestāde nav atbilstoši apstiprinājusi, verificētājs iesaka operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam iegūt nepieciešamo apstiprinājumu no kompetentās iestādes.

Pēc apstiprinājuma saņemšanas no kompetentās iestādes verificētājs turpina, atkārtoti vai attiecīgi pielāgo verificācijas darbības.

Ja apstiprinājums nav saņemts pirms verificācijas ziņojuma izsniegšanas, verificētājs to norāda verificācijas ziņojumā.

8. pants

Pirmslīguma posma pienākumi

1. Pirms iesaistīšanās verificācijas darbā verificētājs iegūst pienācīgu izpratni par operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu un novērtē savas spējas veikt verificāciju. Šajā nolūkā verificētājs vismaz

- a) novērtē riskus, kas saistīti ar operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verificāciju saskaņā ar šo regulu;
- b) izskata operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta sniegto informāciju, lai noteiktu verificācijas apjomu;
- c) novērtē, vai verificācijas darbs ietilpst verificētāja akreditācijas jomā;
- d) novērtē, vai verificētājam ir nepieciešamā kompetence, personāls un resursi tādas verificācijas komandas izveidei, kas spētu izprast attiecīgās sarežģītības iekārtu vai gaisa kuģa ekspluatanta un flotes darbību, kā arī to, vai verificētājs spēj sekmīgi pabeigt verificācijas darbības noteiktajā laikā;
- e) novērtē, vai verificētājs spēj nodrošināt, ka potenciālajai verificācijas komandai ir konkrētā operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta verificācijas veikšanai nepieciešamā kompetence un personas;
- f) katram pieprasītajam verificācijas darbam nosaka laiku, kas vajadzīgs pienācīgai verificācijas veikšanai.

2. Operators vai gaisa kuģa ekspluatants sniedz verificētājam visu attiecīgo informāciju, kas ļauj verificētājam veikt 1. punktā minētās darbības.

9. pants

Vajadzīgais laiks

1. Nosakot vajadzīgo laiku 8. panta 1. punkta f) apakšpunktā minētajam verificācijas darbam, verificētājs ņem vērā vismaz

- a) iekārtas vai gaisa kuģa ekspluatanta darbību un flotes sarežģītību;
- b) informācijas līmeni un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna sarežģītību;

- c) nepieciešamo būtiskuma līmeni;
- d) datu plūsmas darbību sarežģītību un pilnīgumu un operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta kontroles sistēmu;
- e) ar siltumnīcefekta gāzu emisiju vai tonnkilometru datiem saistītās informācijas un datu atrašanās vietu.
- g) attiecīgā gadījumā Regulas (ES) Nr. 601/2012 33. pantā minēto operatora paraugu ņemšanas plānu, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde;
- h) ja pārskata periodā monitoringa plāns ir grozīts, dokumentu, kurā reģistrētas visas šīs izmaiņas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 601/2012 16. panta 3. punktam;

2. Verificētājs nodrošina, ka verificācijas līgumā tiek paredzēta iespēja papildus līgumā paredzētajam laikam rēķinā iekļaut papildu laiku, ja tiek konstatēts, ka stratēģiskajai analīzei, riska analīzei vai verificācijas darbībām šāds papildu laiks ir vajadzīgs. Situācijas, kur var izmantot papildu laiku, ir vismaz šādas:

- a) verificācijas laikā, ja atklājas, ka operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta datu plūsmas darbības, kontroles darbības vai loģistika ir sarežģītāka, nekā sākotnēji paredzēts;
- b) ja verificācijas laikā verificētājs datu kopās atklāj nepatiesus apgalvojumus, neatbilstības, nepietiekamus datus vai kļūdas.

3. Verificētājs norāda atvēlēto laiku iekšējā verificācijas dokumentācijā.

10. pants

Informācija no operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta

1. Pirms stratēģiskās analīzes un citā verificācijas veikšanas laikā operators vai gaisa kuģa ekspluatants verificētajam uzrāda visus šādus dokumentus:

- a) operatora siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju, ja tiek veikta operatora emisiju ziņojuma verificācija;
- b) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta monitoringa plāna jaunāko versiju, kā arī citas attiecīgās kompetentās iestādes apstiprinātās monitoringa plāna versijas un apstiprinājuma pierādījumus;
- c) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta datu plūsmas darbību aprakstu;
- d) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta riska novērtējumu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 601/2012 58. panta 2. punkta a) apakšpunktā, un vispārējās kontroles sistēmas pārskatu;
- e) kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā minētās procedūras, ieskaitot datu plūsmas darbību un kontroles darbību procedūras;
- f) attiecīgi operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta gada emisiju vai tonnkilometru ziņojumu;

i) attiecīgā gadījumā Regulas (ES) Nr. 601/2012 69. panta 4. punktā minēto ziņojumu;

j) iepriekšējā gada verificācijas ziņojumu, ja verificētājs iepriekšējā gadā neveica konkrētā operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta verificāciju;

k) visu attiecīgo saraksti ar kompetento iestādi, jo īpaši informāciju, kas attiecas uz paziņojumiem par izmaiņām monitoringa plānā;

l) informāciju par datubāzēm un datu avotiem, kurus izmanto monitoringa un ziņojumu sagatavošanas nolūkos, tostarp Eirokontroles datiem;

m) ja verificācija attiecas uz emisiju ziņojumu par iekārtu, kas veic ģeoloģisko siltumnīcefekta gāzu uzglabāšanu atļautā uzglabāšanas vietā saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, minētajā direktīvā paredzēto monitoringa plānu un minētās direktīvas 14. pantā pieprasītos ziņojumus, kas aptver vismaz verificējamā emisiju ziņojuma pārskata periodu;

n) attiecīgā gadījumā kompetentās iestādes apstiprinājumu neveikt iekārtu apmeklējumus uz vietas atbilstīgi 31. panta 1. punktam;

o) jebkuru citu būtisku informāciju, kas nepieciešama verificācijas plānošanai un veikšanai.

2. Pirms verificētājs izsniedz verificācijas ziņojumu, operators vai gaisa kuģa ekspluatants iesniedz verificētajam galīgu, apstiprinātu un iekšējā līmenī validētu operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu.

11. pants

Stratēģiskā analīze

1. Verificācijas sākumā verificētājs novērtē verificācijas uzdevumu paredzamo raksturu, apjomu un sarežģītību, veicot visu to darbību stratēģisko analīzi, kuras attiecas uz iekārtu vai gaisa kuģa ekspluatantu.

2. Lai izprastu darbības, ko veic iekārta vai gaisa kuģa ekspluatants, verificētājs apkopo un izskata informāciju, kas nepieciešama, lai novērtētu, vai verificācijas komanda ir pietiekami kompetenta verificācijas veikšanai, noteiktu, vai līgumā norādītais vajadzīgais laiks ir pareizi noteikts, un nodrošinātu, ka verificētājs spēj veikt nepieciešamo riska analīzi. Šajā informācijā iekļauj vismaz

- a) informāciju, kas minēta 10. panta 1. punktā;
- b) nepieciešamo būtiskuma līmeni;
- c) iepriekšējos gados veiktajā verificācijā iegūto informāciju, ja verificētājs veic verificāciju tam pašam operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam.

3. Izskatot 2. punktā minēto informāciju, verificētājs novērtē vismaz šādus aspektus:

- a) operatora emisiju ziņojuma verificācijas nolūkā – iekārtu kategoriju atbilstoši Regulas (ES) Nr. 601/2012 19. pantam un iekārtā veiktās darbības;
- b) gaisa kuģa ekspluatanta emisiju vai tonnkilometru ziņojuma verificācijas nolūkā – gaisa kuģa ekspluatanta lielumu un veidu, informācijas atrašanās dažādās vietās, kā arī lidojumu skaitu un veidu;
- c) kompetentās iestādes apstiprināto monitoringa plānu, kā arī šajā monitoringa plānā izklāstīto monitoringa metodoloģiju;
- d) emisijas avotu un avotu plūsmu raksturu, apjomu un sarežģītību, kā arī aprīkojumu un procesus, ar kuru palīdzību iegūti dati par emisijām un tonnkilometriem, ieskaitot monitoringa plānā aprakstītās mērierīces, aprēķina koeficientu izcelsmi un pielietojumu, kā arī citus primāros datu avotus;
- e) datu plūsmas darbības, kontroles sistēmu un kontroles vidi.

4. Veicot stratēģisko analīzi, verificētājs pārbauda vismaz šādus aspektus:

- a) vai uzrādītais monitoringa plāns ir pēdējā kompetentās iestādes apstiprinātā versija;
- b) vai pārskata periodā monitoringa plānā ir notikušas izmaiņas;
- c) vai šīs izmaiņas ir paziņotas kompetentajai iestādei saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 15. panta 1. punktu vai 23.

pantu, vai tos kompetentā iestāde ir apstiprinājusi saskaņā ar minētās regulas 15. panta 2. punktu.

12. pants

Riska analīze

1. Lai izveidotu, plānotu un īstenotu efektīvu verificāciju, verificētājs nosaka un analizē šādus elementus:

- a) raksturīgos riskus;
- b) kontroles darbības;
- c) ja ir īstenotas b) apakšpunktā minētās kontroles darbības, kontroles riskus attiecībā uz šo kontroles darbību efektivitāti.

2. Nosakot un analizējot 1. punktā minētos elementus, verificētājs ņem vērā vismaz

- a) 11. panta 1. punktā minētās stratēģiskās analīzes konstatējumus;
- b) informāciju, kas minēta 10. panta 1. punktā un 11. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- c) būtiskuma līmeni, kas minēts 11. panta 2. punkta b) apakšpunktā.

3. Ja verificētājs ir atzinis, ka operators vai gaisa kuģa ekspluatants nav savā riska novērtējumā noteicis attiecīgos raksturīgos riskus un kontroles riskus, verificētājs par to informē operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu.

4. Attiecīgā gadījumā atbilstoši verificācijas laikā iegūtajai informācijai verificētājs pārskata riska analīzi un maina vai atkārtoti veicamās verificācijas darbības.

13. pants

Verifikācijas plāns

1. Verificētājs sastāda verificācijas plānu atbilstoši stratēģiskās analīzes un riska analīzes laikā iegūtajai informācijai un noteiktajiem riskiem, un tas ietver vismaz

- a) verificācijas programmu, kur aprakstīts verificācijas darbību raksturs un apjoms, kā arī laiks un veids, kādā šīs darbības veicamas;
- b) testēšanas plānu, kas nosaka kontroles darbību, kā arī kontroles darbību procedūru testēšanas apjomu un metodes;

c) datu paraugu ņemšanas plānu, kas nosaka datu paraugu ņemšanas apjomu un metodes saistībā ar datu punktiem, kas pamato kopējās emisijas operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta emisiju ziņojumā vai kopējos tonnkilometrus gaisa kuģa ekspluatanta tonnkilometru ziņojumā.

2. Verificētājs sastāda 1. punkta b) apakšpunktā minēto testēšanas plānu tā, lai verificētājs varētu noteikt, cik lielā mērā uz attiecīgajām kontroles darbībām var paļauties, novērtējot atbilstību 7. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajām prasībām.

Nosakot paraugu lielumu un paraugu ņemšanas darbības kontroles darbību testēšanai, verificētājs ņem vērā šādus elementus:

- a) raksturīgos riskus;
 - b) kontroles vidi;
 - c) attiecīgās kontroles darbības;
 - d) nepieciešamību sniegt verificācijas atzinumu ar pamatotu pārliecību.
3. Nosakot paraugu lielumu un paraugu ņemšanas darbības datu paraugu ņemšanai, kas minēta 1. punkta c) apakšpunktā, verificētājs ņem vērā šādus elementus:

- a) raksturīgos riskus un kontroles riskus;
- b) analītisko procedūru rezultātus;
- c) nepieciešamību sniegt verificācijas atzinumu ar pamatotu pārliecību;
- d) būtiskuma līmeni;
- e) atsevišķa datu elementa devuma būtiskumu vispārējā datu kopā.

4. Verificētājs sastāda un īsteno verificācijas plānu, tādējādi samazinot verificācijas risku līdz pieņemamam līmenim, lai iegūtu pamatotu pārliecību, ka operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojums neietver būtiski nepatiesus apgalvojumus.

5. Verificētājs atjaunina riska analīzi un verificācijas plānu un pielāgo verificācijas darbības verificācijas laikā, ja tiek konstatēti papildu riski, kas jāsamazina, vai ja faktiskais risks ir mazāks par sākotnēji prognozēto.

14. pants

Verifikācijas darbības

Verificētājs īsteno verificācijas plānu un, balstoties uz riska analīzi, pārbauda kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna īstenošanu.

Šajā nolūkā verificētājs veic vismaz substantīvo testēšanu, ko veido analītiskās procedūras, datu verificācija un monitoringa metodikas pārbaude, un pārbauda

- a) datu plūsmas darbības un datu plūsmā izmantotās sistēmas, ieskaitot informācijas tehnoloģiju sistēmas;
- b) vai operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta kontroles darbības ir atbilstoši dokumentētas, īstenotas, uzturētas un spēj mazināt raksturīgos riskus;
- c) vai monitoringa plānā izklāstītās procedūras spēj mazināt raksturīgos riskus un kontroles riskus un vai procedūras ir īstenotas, pietiekami dokumentētas un pienācīgi uzturētas.

Otrās daļas a) punkta nolūkā verificētājs izseko datu plūsmai atbilstoši datu plūsmas darbību secībai un mijiedarbībai no primārā datu avota līdz operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma sastādīšanai.

15. pants

Analītiskās procedūras

1. Verificētājs izmanto analītiskās procedūras, lai novērtētu datu ticamību un pilnīgumu, ja raksturīgie riski, kontroles riski un operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta kontroles darbību piemērotība norāda uz nepieciešamību izmantot šādas analītiskās procedūras.

2. Veicot 1. punktā minētās analītiskās procedūras, verificētājs novērtē ziņojumā iekļautos datus, lai noteiktu potenciālās riska jomas un pēc tam validētu un pielāgotu plānotās verificācijas darbības. Verificētājs veic vismaz šo:

- a) novērtē svārstību un tendenču ticamību laika gaitā vai starp salīdzināmām vienībām;
 - b) nosaka izlecošas vērtības, negaidītus datus un datu trūkumu.
3. Piemērojot 1. punktā minētās analītiskās procedūras, verificētājs veic šādas procedūras:

- a) sākotnējās analītiskās procedūras ar apkopotajiem datiem, pirms tiek veiktas 14. pantā minētās darbības, lai izprastu ziņojumā ietverto datu raksturu, sarežģītību un atbilstību;

- b) substantīvas analītiskas procedūras ar apkopotajiem datiem un šos datus pamatojošiem datu punktiem, lai noteiktu potenciālas strukturālas kļūdas un izlecošas vērtības;
- c) noslēguma analītiskās procedūras ar apkopotajiem datiem, lai nodrošinātu, ka visas verifikācijas procesā atklātās kļūdas ir pareizi novērstas.
4. Ja verificētājs atklāj izlecošas vērtības, svārstības, tendences, trūkstošus datus vai datus, kas neatbilst citai attiecīgajai informācijai vai ievērojami atšķiras no prognozētajiem lielumiem vai attiecībām, verificētājs prasa paskaidrojumus no operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta, ko pamato ar attiecīgiem papildu pierādījumiem.
- e) gaisa kuģa ekspluatanta emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – konsekvenci starp kopējā degvielas patēriņa datiem un datiem par aviācijas darbības veicošajam gaisa kuģim iegādāto vai kā citādi piegādāto degvielu;
- f) konsekvenci starp apkopotajiem paziņotajiem datiem operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā un primārā avota datiem;
- g) ja operators izmanto uz mērījumiem balstītu metodiku, kas minēta Regulas (ES) Nr. 601/2012 21. panta 1. punktā, izmērītos lielumus, izmantojot aprēķinu rezultātus, ko operators veicis saskaņā ar minētās regulas 46. pantu;

Balstoties uz sniegtajiem paskaidrojumiem un papildu pierādījumiem, verificētājs novērtē ietekmi uz verifikācijas plānu un veicamajām verifikācijas darbībām.

16. pants

Datu verifikācija

1. Verificētājs verificē operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā sniegtos datus, veicot detalizētu datu testēšanu, tostarp izsekojot datus līdz primārajam datu avotam, salīdzinot datus ar ārējiem datu avotiem, veicot to saskaņošanu, pārbaudot attiecīgo datu robežvērtības un veicot pārrēķinus.
2. Datu verifikācijas ietvaros, kas minēta 1. punktā, un ņemot vērā apstiprināto monitoringa plānu, tostarp šajā plānā aprakstītās procedūras, verificētājs pārbauda:
- a) operatora emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – iekārtas robežas;
- b) operatora emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – avota plūsmu un emisiju avotu pilnīgumu, kā aprakstīts kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā;
- c) gaisa kuģa ekspluatanta emisiju ziņojuma un tonnkilometru ziņojuma verifikācijas nolūkā – Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītajās aviācijas darbībās ietilpstošo lidojumu pilnīgumu, par kuriem gaisa kuģa ekspluatants atbild, un attiecīgi emisiju datu un tonnkilometru datu pilnīgumu;
- d) gaisa kuģa ekspluatanta emisiju ziņojuma un tonnkilometru ziņojuma verifikācijas nolūkā – konsekvenci starp paziņotajiem datiem un masas un līdzsvara dokumentāciju;

h) datu ticamību un pareizību.

3. Lai pārbaudītu 2. punkta c) apakšpunktā minēto lidojumu pilnīgumu, verificētājs izmanto gaisa kuģa ekspluatanta gaisa satiksmes datus, tostarp datus, ko apkopojusi Eirokontrole vai citas attiecīgas iestādes, kuras var apstrādāt gaisa satiksmes informāciju, piemēram, to, kas pieejama Eirokontrolei.

17. pants

Monitoringa metodoloģijas pareiza pielietojuma verifikācija

1. Verificētājs pārbauda monitoringa metodoloģijas pareizu pielietojumu un īstenošanu saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprināto monitoringa plānu, tostarp šīs monitoringa metodoloģijas konkrētus elementus.
2. Operatora emisiju ziņojuma verificēšanas vajadzībām verificētājs pārbauda Regulas (ES) Nr. 601/2012 33. pantā minētā un kompetentās iestādes apstiprinātā paraugu ņemšanas plāna pareizu pielietojumu un īstenošanu.
3. Ja CO₂ tiek pārvietots saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 48. un 49. pantu un pārvietoto CO₂ mēra gan ar izdevēju, gan ar saņēmēju iekārtu, verificētājs pārbauda, vai atšķirības starp mērījumu vērtībām abās iekārtās var izskaidrot ar mērīšanas sistēmu nenoteiktību un vai abu iekārtu emisiju ziņojumos ir izmantota pareiza mērījumu vērtību vidējā aritmētiskā vērtība;

Ja atšķirības starp mērījumu vērtībām abās iekārtās nevar izskaidrot ar mērīšanas sistēmu nenoteiktību, verificētājs pārbauda, vai ir veiktas korekcijas, lai izlīdzinātu atšķirības starp mērījumu vērtībām, vai šīs korekcijas bijuši konservatīvas un vai kompetentā iestāde ir šādas korekcijas apstiprinājusi.

4. Ja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 12. panta 3. punktu operatori ir jāiekļauj papildu elementi monitoringa plānā, lai izpildītu Komisijas Lēmuma 2011/278/ES⁽¹⁾ 24. panta 1. punkta prasības, verificētājs pārbauda, vai minētās regulas 12. panta 3. punktā noteiktās procedūras tiek pareizi pielietotas un īstenotas. Tādējādi verificētājs arī pārbauda, vai operators līdz pārskata perioda 31. decembrim ir kompetentajai iestādei iesniedzis informāciju par visām plānotajām izmaiņām vai veiktajām izmaiņām iekārtas jaudā, darbības līmenī un darbībā.

18. pants

Trūkstošiem datiem pielietoto metožu verifikācija

1. Ja ir izmantotas kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā izklāstītās metodes, lai papildinātu trūkstošos datus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 65. pantu, verificētājs pārbauda, vai izmantotās metodes bija atbilstošas konkrētajai situācijai un vai tās tika pareizi pielietotas.

Ja operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir saņēmis kompetentās iestādes apstiprinājumu citu metožu izmantošanai, nevis to, kas minētas pirmajā daļā, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 65. pantu, verificētājs pārbauda, vai apstiprinātā pieceja ir pareizi piemērota un atbilstoši dokumentēta.

Ja operators vai gaisa kuģa ekspluatants nevar laikus saņemt šādu apstiprinājumu, verificētājs pārbauda, vai pieceja, ko operators vai gaisa kuģa ekspluatants izmanto, lai iegūtu trūkstošos datus, nodrošina to, ka netiek aprēķinātas pārāk mazas emisijas un ka šī pieceja nerada būtiski nepatiesus apgalvojumus.

2. Verificētājs pārbauda, vai operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta īstenotās kontroles darbības, lai nepieļautu datu trūkuma rašanos, kā minēts Regulas (ES) Nr. 601/2012 65. panta 1. punktā, ir efektīvas.

19. pants

Nonoteiktības novērtējums

1. Ja atbilstoši Regulai (ES) Nr. 601/2012 operatoram ir jāparāda atbilstība darbības datu un aprēķina koeficientu nonoteiktības robežvērtībām, verificētājs apstiprina nonoteiktības līmeņa aprēķināšanai izmantotās informācijas derīgumu saskaņā ar apstiprināto monitoringa plānu.

2. Ja operators pielieto monitoringa metodoloģiju, kuras pamatā netiek izmantoti līmeņi, kā minēts Regulas (ES) Nr. 601/2012 22. pantā, verificētājs pārbauda šādus visus aspektus:

a) vai operators ir veicis nonoteiktības novērtējumu un kvantitatīvo noteikšanu, parādot, ka ir ievērota siltumnīcefekta gāzu emisijas gada līmenim noteiktā vispārējā nonoteiktības

robežvērtība saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 22. panta c) punktu;

b) nonoteiktības novērtējumam un kvantitatīvajai noteikšanai izmantotās informācijas derīgumu;

c) vai nonoteiktības novērtējumam un kvantitatīvajai noteikšanai izmantotā vispārējā pieceja atbilst minētās regulas 22. panta b) punktam;

d) vai ir sniegti pierādījumi tam, ka ir ievēroti minētās regulas 22. panta a) apakšpunktā izklāstītie monitoringa metodoloģijas nosacījumi.

3. Ja saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 601/2012 gaisa kuģa ekspluatantam ir jāparāda, ka prasītās nonoteiktības robežvērtības nav pārsniegtas, verificētājs pārbauda, vai ir derīga informācija, kas izmantota, lai parādītu, ka kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā noteiktās piemērojamās nonoteiktības robežvērtības nav pārsniegtas.

20. pants

Paraugu ņemšana

1. Pārbaudot 14. panta b) un c) punktā minēto kontroles darbību un procedūru atbilstību vai veicot 15. un 16. pantā minētās pārbaudes, verificētājs var izmantot paraugu ņemšanas metodes, kas ir piemērotas iekārtai vai gaisa kuģa ekspluatantam, ja, ņemot vērā riska analīzi, paraugu ņemšana ir pamatota.

2. Ja verificētājs paraugu ņemšanas laikā konstatē neatbilstību vai nepatiesu apgalvojumu, verificētājs pieprasa operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam izskaidrot neatbilstības vai nepatieso apgalvojumu galvenos cēloņus, lai novērtētu neatbilstības vai nepatiesā apgalvojuma ietekmi uz paziņotajiem datiem. Balstoties uz minētā novērtējuma rezultātiem, verificētājs nosaka, vai ir nepieciešamas papildu verifikācijas darbības, vai ir jāpalielina paraugu ņemšanas apjoms un kura datu kopuma daļa operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam ir jāizlabo.

3. Verificētājs atspoguļo 14., 15., 16. un 17. pantā minēto pārbaūžu rezultātus, ieskaitot informāciju par papildu paraugiem, iekšējā verifikācijas dokumentācijā.

21. pants

Pārbaudes objektā

1. Verifikācijas procesa gaitā verificētājs piemērotā laikā vienreiz vai vairākkārt apmeklē objektu, lai novērtētu mēraparātu un monitoringa sistēmu darbību, veiktu pārrunas, īstenotu šajā nodalījumā pieprasītās darbības, kā arī apkopotu pietiekami daudz informācijas un pierādījumu, kas verificētājam ļautu noteikt, vai operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā nav būtiski nepatiesu apgalvojumu.

⁽¹⁾ OV L 130, 17.5.2011., 1. lpp.

2. Operators vai gaisa kuģa ekspluatants nodrošina verificētajam pieeju saviem objektiem.

3. Operatora emisiju ziņojuma verificācijas vajadzībām verificētājs izmanto pārbaudi objektā arī tādēļ, lai novērtētu iekārtu robežas, kā arī avotu plūsmu un emisijas avotu pilnīgumu.

4. Operatora emisiju ziņojuma verificācijas vajadzībām verificētājs, pamatojoties uz riska analīzi, pieņem lēmumu, vai nepieciešams apmeklēt papildu objektus, tostarp gadījumos, ja dažas attiecīgās datu plūsmas darbības un kontroles darbības tiek veiktas citur, piemēram, uzņēmuma galvenajā mītnē un citos birojos ārpus objekta teritorijas.

22. pants

Nepatiesu apgalvojumu un neatbilstību novēršana

1. Ja verificētājs verificācijas laikā ir konstatējis nepatiesus apgalvojumus vai neatbilstības, verificētājs par tiem laikus informē operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu un pieprasa attiecīgas korekcijas.

Operators vai gaisa kuģa ekspluatants izlabo visus tam paziņotos nepatiesos apgalvojumus vai neatbilstības.

2. Verificētājs iekšējā verificācijas dokumentācijā dokumentē un atzīmē kā atrisinātus visus nepatiesos apgalvojumus vai neatbilstības, ko operators vai gaisa kuģa ekspluatants verificācijas laikā ir izlabojis.

3. Ja operators vai gaisa kuģa ekspluatants neizlabo nepatiesos apgalvojumus vai neatbilstības, ko tiem paziņojis verificētājs saskaņā ar 1. punktu, pirms verificētājs izdevis verificācijas ziņojumu, verificētājs pieprasa operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam izskaidrot galvenos neatbilstības vai nepatiesas apgalvojuma cēloņus, lai novērtētu neatbilstību vai nepatiesu apgalvojumu ietekmi uz paziņotajiem datiem.

Verificētājs nosaka, vai neizlabotie nepatiesie apgalvojumi atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem būtiski ietekmē kopējos paziņotos emisiju vai tonnkilometru datus. Novērtējot nepatieso apgalvojumu būtiskumu, verificētājs ņem vērā nepatieso apgalvojumu apjomu un būtību, kā arī konkrētos to rašanās apstākļus.

Verificētājs novērtē, vai neizlabotās neatbilstības atsevišķi vai kopā ar citām neatbilstībām ietekmē paziņotos datus un vai tās rada būtiski nepatiesus apgalvojumus.

Verificētājs var uzskatīt nepatiesus apgalvojumus par būtiskiem pat tad, ja šie nepatiesie apgalvojumi, atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem, nesasniedz 23. pantā minēto būtiskuma robežvērtību, ja šādi apsvērumi ir pamatoti ar nepatieso apgalvojumu apjomu vai būtību un ar to konkrētajiem rašanās apstākļiem.

23. pants

Būtiskuma līmenis

1. Būtiskuma līmenis ir 5 % no kopējā paziņotā emisiju apjoma verificācijas atbilstīgajā pārskata periodā attiecībā uz jebkuru no turpmāk minētā:

a) Regulas (ES) Nr. 601/2012 19. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajām A kategorijas iekārtām un minētās regulas 19. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām B kategorijas iekārtām;

b) gaisa kuģa ekspluatantiem, kuru gada emisijas ir vienādas vai mazākas par 500 kilotonnām fosilā CO₂.

2. Būtiskuma līmenis ir 2 % no kopējā paziņotā emisiju apjoma verificācijas atbilstīgajā pārskata periodā attiecībā uz jebkuru no turpmāk minētā:

a) Regulas (ES) Nr. 601/2012 19. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētajām C kategorijas iekārtām;

b) gaisa kuģa ekspluatantiem, kuru gada emisijas ir lielākas par 500 kilotonnām fosilā CO₂.

3. Gaisa kuģu ekspluatantu tonnkilometru ziņojumu verificācijas vajadzībām būtiskuma līmenis ir 5 % no kopējā paziņotā tonnkilometru skaita pārskata periodā, uz kuru attiecas verificācija.

24. pants

Verifikācijas konstatējumu sagatavošana

Pabeidzot verifikāciju un izvērtējot verifikācijas laikā iegūto informāciju, verificētājs:

a) pārbauda operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta galīgos datus, tostarp datus, kas tika koriģēti, balstoties uz verifikācijas laikā iegūto informāciju;

b) izskata operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta iemeslus, kāpēc pastāv atšķirības starp galīgajiem datiem un iepriekš sniegtajiem datiem;

c) izskata iznākumu novērtēšanai, kas veikta, lai noteiktu, vai kompetentās iestādes apstiprinātais monitoringa plāns, tostarp šajā plānā aprakstītās procedūras, ir pareizi īstenots;

d) novērtē, vai verifikācijas risks ir pieņemami neliels, lai iegūtu pamatotu pārliecību;

- e) nodrošina, ka ir savākti pietiekami pierādījumi, lai varētu sniegt verifikācijas atzinumu ar pamatotu pārliecību, ka ziņojums nesatur būtiski nepatīamus apgalvojumus;
- f) nodrošina, ka verifikācijas process ir pilnībā dokumentēts iekšējā verifikācijas dokumentācijā un ka verifikācijas ziņojumā var sniegt galīgo atzinumu.

25. pants

Neatkarīgā pārskatīšana

1. Pirms verifikācijas ziņojuma izsniegšanas verificētājs iesniedz iekšējo verifikācijas dokumentāciju un verifikācijas ziņojumu neatkarīgam pārskatītājam.

2. Neatkarīgais pārskatītājs nedrīkst būt veicis nekādas verifikācijas darbības, kuras viņam jāpārskata.

3. Neatkarīgā pārskatīšana aptver visu šajā nodaļā aprakstīto un iekšējā verifikācijas dokumentācijā dokumentēto verifikācijas procesu.

Neatkarīgais pārskatītājs pārskatīšanu veic tā, lai nodrošinātu, ka verifikācijas process ir īstenots atbilstoši šai regulai, ka 40. pantā minētās verifikācijas darbību procedūras ir pareizi veiktas un ka ir piemērota pienācīga profesionālā rūpība un vērtējums.

Neatkarīgais pārskatītājs arī novērtē, vai savākie pierādījumi ir pietiekami, lai verificētājs varētu izsniegt verifikācijas ziņojumu ar pamatotu pārliecību.

4. Ja rodas apstākļi, kuru rezultātā pēc pārskatīšanas verifikācijas ziņojumā vajadzīgas izmaiņas, neatkarīgais pārskatītājs pārskata arī šādas izmaiņas un pierādījumus.

5. Verificētājs pienācīgi pilnvaro personu verifikācijas ziņojuma autentiskuma apliecināšanai, balstoties uz neatkarīgā pārskatītāja secinājumiem un iekšējā verifikācijas dokumentācijā sniegtajiem pierādījumiem.

26. pants

Iekšējā verifikācijas dokumentācija

1. Verificētājs sagatavo un apkopo iekšējo verifikācijas dokumentāciju, kura ietver vismaz:

- a) veikto verifikāciju darbību rezultātus;
- b) stratēģisko analīzi, riska analīzi un verifikācijas plānu;
- c) pietiekamu informāciju, lai pamatotu verifikācijas atzinumu, tostarp spriedumu pamatojumus par to, vai konstatētie nepatīesie apgalvojumi būtiski ietekmē paziņotos emisiju vai tonnkilometru datus vai ne.

2. 1. punktā minēto iekšējo verifikācijas dokumentāciju sagatavo tā, lai 25. pantā minētais neatkarīgais pārskatītājs un valsts akreditācijas struktūra var novērtēt, vai verifikācija ir veikta saskaņā ar šo regulu.

Pēc verifikācijas ziņojuma autentiskuma apliecināšanas saskaņā ar 25. panta 5. punktu verificētājs ietver neatkarīgās pārskatīšanas rezultātus iekšējā verifikācijas dokumentācijā.

3. Verificētājs pēc pieprasījuma nodrošina kompetentajai iestādei piekļuvi iekšējai verifikācijas dokumentācijai, tādējādi dodot tai iespēju novērtēt verifikāciju.

27. pants

Verifikācijas ziņojums

1. Pamatojoties uz verifikācijas laikā savāktu informāciju, verificētājs izsniedz operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam verifikācijas ziņojumu par katru verifikācijā ietverto emisiju ziņojumu vai tonnkilometru ziņojumu. Verifikācijas ziņojumā iekļauj vismaz vienu šādiem konstatējumiem:

- a) ziņojums ir verificēts kā apmierinošs;
- b) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojums satur būtiski nepatīesus apgalvojumus, kas netika izlaboti pirms verifikācijas ziņojuma izsniegšanas;
- c) verifikācijas apjoms ir pārāk ierobežots saskaņā ar 28. pantu, un verificētājs nevarēja iegūt pietiekamus pierādījumus, lai sniegtu verifikācijas atzinumu ar pamatotu pārliecību, ka ziņojumā nav būtiski nepatīesus apgalvojumu;
- d) neatbilstības atsevišķi vai kopā ar citām neatbilstībām nesniedz pietiekamu skaidrību un neļauj verificētājam secināt ar pamatotu pārliecību, ka operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā nav būtiski nepatīesus apgalvojumu.

Pirmās daļas a) punkta nolūkā operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu var verificēt kā apmierinošu tikai tad, ja operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojums nesatur būtiski nepatīesus apgalvojumus.

2. Operators vai gaisa kuģa ekspluatants iesniedz verifikācijas ziņojumu kompetentajai iestādei kopā ar attiecīgo operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu.

3. Verifikācijas ziņojumā ir iekļauti vismaz šādi elementi:

- a) verificētā operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta nosaukums;

- b) verifikācijas mērķi;
- c) verifikācijas apjoms;
- d) norāde uz verificēto operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu;
- e) kritēriji, kas izmantoti, lai verificētu operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu, tostarp vajadzības gadījumā atļauja un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna versijas, kā arī katra monitoringa plāna derīguma termiņš;
- f) emisiju vai tonnkilometru kopējais daudzums atbilstoši katrai Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā minētajai darbībai un katrai iekārtai vai gaisa kuģa ekspluatantam;
- g) pārskata periods, uz kuru attiecas verifikācija;
- h) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta, kompetentās iestādes un verificētāja atbildība;
- i) verifikācijas atzinums;
- j) visu to konstatēto nepatieso apgalvojumu un neatbilstību apraksts, kas netika izlaboti pirms verifikācijas ziņojuma izsniegšanas;
- k) datumi, kad objekti tika apmeklēti, un apmeklējušo verificētāju vārdi;
- l) informācija par to, vai kādi objekta apmeklējumi tika atcelti, un šādas atcelšanas iemesli;
- m) visas neatbilstības Regulai (ES) Nr. 601/2012, kas konstatētas verifikācijas laikā;
- n) ja nevar laikus saņemt apstiprinājumu no kompetentās iestādes par metodi, ko izmanto, lai iegūtu trūkstošos datus atbilstoši 18. panta 1. punkta pēdējai daļai, apliecinājums, vai izmantotā metode ir konservatīva un vai tā var radīt būtiski nepatiesus apgalvojumus vai ne;
- o) ja verificētājs ir ievērojis izmaiņas jaudā, darbības līmenī un iekārtas darbībā, kas varētu ietekmēt emisiju kvotu sadali iekārtai un par kurām kompetentā iestāde nav informēta līdz pārskata perioda 31. decembrim atbilstoši Lēmuma 2011/278/ES 24. panta 1. punktam, šādu izmaiņu apraksts un attiecīgas piezīmes;
- p) vajadzības gadījumā ieteikumi uzlabojumiem;
- q) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verifikācijā iesaistītā ES ETS galvenā auditora, neatkarīgā pārskatītāja un attiecīgā gadījumā ES ETS auditora un tehniskā eksperta vārds un uzvārds;
- r) verificētāja vārdā pilnvarotās personas vārds, uzvārds, paraksts un datums.
4. Verifikācijas ziņojumā verificētājs pietiekami sīki apraksta nepatiesus apgalvojumus un neatbilstības, lai ļautu operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam, kā arī kompetentajai iestādei izprast:
- a) nepatiesu apgalvojumu vai neatbilstību apjomu un būtību;
- b) kāpēc nepatiesam apgalvojumam ir vai nav būtiska ietekme;
- c) uz kuru operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma elementu attiecas nepatiesais apgalvojums vai uz kuru monitoringa plāna elementu attiecas neatbilstība.
5. Ja dalībvalsts pieprasa verificētājam iesniegt informāciju par verifikācijas procesu, kas ir papildus 3. punktā aprakstītajiem elementiem un nav nepieciešama, lai izprastu verifikācijas atzinumu, efektivitātes apsvērumu dēļ operators vai gaisa kuģa ekspluatants var iesniegt šo papildu informāciju kompetentajai iestādei atsevišķi no verifikācijas ziņojuma citā dienā, bet ne vēlāk kā tā paša gada 15. maijā.

28. pants

Apjoma ierobežojums

Verificētājs var secināt, ka 27. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētais verifikācijas apjoms ir pārāk ierobežots jebkurā no šādām situācijām:

- a) datu trūkums neļauj verificētājam iegūt nepieciešamos pierādījumus, lai samazinātu verifikācijas risku līdz līmenim, kāds vajadzīgs pamatotas pārliecības iegūšanai;
- b) kompetentā iestāde nav apstiprinājusi monitoringa plānu;
- c) monitoringa plāns nav pietiekami plaši aptverošs vai skaidrs, lai varētu pieņemt verifikācijas secinājumus;
- d) operators vai gaisa kuģa ekspluatants nav sniedzis pietiekamu informāciju, lai verificētājs varētu veikt verifikāciju.

29. pants

Rīcība nenovērstu nebūtisku neatbilstību gadījumā

1. Verificētājs attiecīgā gadījumā novērtē, vai operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir izlabojis verificācijas ziņojumā aprakstītās neatbilstības, kas attiecas uz iepriekšējo monitoringa periodu, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 69. panta 4. punktā izklāstītajām prasībām operatoram.

Ja operators vai gaisa kuģa ekspluatants nav izlabojis šīs neatbilstības atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 601/2012 69. panta 4. punktam, verificētājs apsver, vai šī bezdarbība palielina vai var palielināt nepatiesu apgalvojumu risku.

Verificētājs norāda verificācijas ziņojumā, vai operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir novērsis šīs neatbilstības.

2. Verificētājs norāda iekšējā verificācijas dokumentācijā, kad un kā operators vai gaisa kuģa ekspluatants verificācijas laikā ir novērsis konstatētās neatbilstības.

30. pants

Monitoringa un ziņošanas procesa pilnveidošana

1. Ja verificētājs ir konstatējis jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta darbībā saistībā ar šī punkta a) līdz d) apakšpunktu, verificētājs iekļauj verificācijas ziņojumā ieteikumus, kā uzlabot operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta darbību attiecībā uz:

- a) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta riska novērtējumu;
- b) datu plūsmas darbību un kontroles darbību izstrādi, dokumentēšanu, ieviešanu un uzturēšanu, kā arī kontroles sistēmas novērtēšanu;
- c) datu plūsmas darbībām un kontroles darbībām paredzēto procedūru, kā arī citu procedūru, kuras operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam ir jāizveido saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 601/2012, izstrādi, dokumentēšanu, ieviešanu un uzturēšanu;
- d) emisiju vai tonnkilometru monitoringu un ziņošanu, tostarp lai sasniegtu augstāku līmeni, samazinātu risku un palielinātu monitoringa un ziņošanas efektivitāti.

2. Verifikācijas laikā, kas tiek veikta nākamajā gadā pēc uzlabojumu ieteikumu iekļaušanas verificācijas ziņojumā, verificētājs pārbauda, vai un kādā veidā operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir ieviesis uzlabojumu ieteikumus.

Ja operators vai gaisa kuģa ekspluatants nav ieviesis šos ieteikumus vai nav tos ieviesis pareizi, verificētājs izvērtē, kā tas ietekmē nepatiesu apgalvojumu un neatbilstību rašanās risku.

31. pants

Vienkāršota iekārtu verificācija

1. Atkāpjoties no 21. panta 1. punkta, verificētājs – ja to apstiprina kompetentā iestāde saskaņā ar šī panta otro daļu – var izlemt neveikt iekārtu apmeklējumu, pamatojoties uz riska analīzes rezultātiem un secinot, ka verificētājs var piekļūt visiem attiecīgajiem datiem attālināti un ka ir izpildīti Komisijas noteiktie nosacījumi par objektu apmeklējumu neveikšanu. Verificētājs par to bez liekas kavēšanās informē operatoru.

Operators iesniedz pieteikumu kompetentajai iestādei, lūdzot kompetento iestādi apstiprināt verificētāja lēmumu neapmeklēt objektu.

Kad kompetentā iestāde saņem attiecīgā operatora pieteikumu, tā lemj par verificētāja lēmuma neveikt objekta apmeklējumu apstiprināšanu, ņemot vērā visus šādus elementus:

- a) verificētāja iesniegto informāciju par riska analīzes rezultātiem;
- b) informāciju, ka attiecīgajiem datiem var piekļūt attālināti;
- c) pierādījumus, ka uz šo iekārtu neattiecas 3. punktā izklāstītās prasības;
- d) pierādījumus, ka ir izpildīti Komisijas noteiktie nosacījumi par objektu apmeklējumu neveikšanu.

2. 1. punktā minētais kompetentās iestādes apstiprinājums nav nepieciešams, lai neapmeklētu iekārtas ar mazām emisijām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 601/2012 47. panta 2. punktā.

3. Verificētājs noteikti apmeklē objektus šādās situācijās:

- a) ja verificētājs verificē operatora emisiju ziņojumu pirmo reizi;
- b) ja verificētājs nav apmeklējis objektu divos pārskata periodos tieši pirms attiecīgā pārskata perioda;

c) ja pārskata periodā ir ieviestas būtiskas izmaiņas monitoringa plānā, tostarp tās, kas minētas Regulas (ES) Nr. 601/2012 15. panta 3. vai 4. punktā.

32. pants

Vienkāršota gaisa kuģa ekspluatantu verifikācija

1. Atkāpjoties no šīs regulas 21. panta 1. punkta, verificētājs var izlemt apmeklējumu attiecībā uz mazu emitētāju, kas minēts Regulas (ES) Nr. 601/2012 54. panta 1. punktā, ja verificētājs, pamatojoties uz riska analīzi, secinājis, ka verificētājs var piekļūt visiem attiecīgajiem datiem attālināti.

2. Ja gaisa kuģa ekspluatants izmanto vienkāršotos instrumentus, kas minēti Regulas (ES) Nr. 601/2012 54. panta 2. punktā, lai noteiktu degvielas patēriņu, un ja paziņotie dati ir iegūti, izmantojot šos instrumentus neatkarīgi no gaisa kuģa ekspluatanta ievadītajiem datiem, verificētājs, pamatojoties uz riska analīzi, var nolemt neveikt pārbaudes, kas minētas šīs regulas 14. un 16. pantā, 17. panta 1. punktā, 17. panta 2. punktā un 18. pantā.

33. pants

Vienkāršoti verifikācijas plāni

Ja verificētājs izmanto vienkāršotu verifikācijas plānu, tas reģistrē pamatojumu šādu plānu izmantošanai iekšējā verifikācijas dokumentācijā, tostarp pierādījumus, ka ir izpildīti vienkāršota verifikācijas plāna izmantošanas nosacījumi.

III NODAĻA

PRASĪBAS VERIFICĒTĀJIEM

34. pants

Akreditācijas nozaru tvērums

Verificētājs izsniedz verifikācijas ziņojumu tikai tam operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam, kas veic darbību, kura ietilpst I pielikumā minēto darbību jomā, attiecībā uz kuru verificētājam ir piešķirta akreditācija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 un šīs regulas noteikumiem.

35. pants

Nepārtrauktās kompetences process

1. Verificētājs izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur kompetences procesu, lai nodrošinātu to, ka viss personāls, kam uzticēts veikt verifikācijas darbības, ir kompetents veikt viņiem uzticētos uzdevumus.

2. 1. punktā izklāstītā kompetences procesa ietvaros verificētājs nosaka, dokumentē, īsteno un uztur vismaz

a) vispārējus kompetences kritērijus visam verifikācijas darbības veicošajam personālam;

b) konkrētus kompetences kritērijus katrai verifikācijas darbības veicošā verificētāja funkcijai, jo īpaši ES ETS auditoram, ES ETS galvenajam auditoram, neatkarīgajam pārskatītājam un tehniskajam ekspertam;

c) metodi nepārtrauktas kompetences un visa verifikācijas darbības veicošā personāla snieguma regulāra novērtējuma nodrošināšanai;

d) procesu verifikācijas darbības veicošā personāla nepārtrauktu mācību nodrošināšanai;

e) procesu, ar kura palīdzību novērtē, vai verifikācijas darbs ietilpst verificētāja akreditācijas jomā un vai verificētājam ir kompetence, personāls un resursi, kas vajadzīgi, lai izveidotu verifikācijas komandu un noteiktajā laikā sekmīgi izpildītu verifikācijas darbības.

Pirmās daļas b) punktā minētie kompetences kritēriji atbilst katrai akreditācijas jomai, kuras ietvaros šīs personas veic verifikācijas darbības.

Novērtējot personāla kompetenci atbilstoši pirmās daļas c) punktam, verificētājs vērtē viņu kompetenci pēc a) un b) apakšpunktā norādītajiem kompetences kritērijiem;

Pirmās daļas e) punktā minētais process arī iekļauj procesu, ar ko novērtē, vai verifikācijas komandai ir visa nepieciešamā kompetence un personāls, lai veiktu konkrēta operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta verifikācijas darbības.

Verificētājs izstrādā vispārējus un konkrētus kompetences kritērijus, kas atbilst 36. panta 4. punktā, 37., 38. un 39. pantā noteiktajiem kritērijiem.

3. Verificētājs regulāri uzrauga visu verifikācijas darbības veicošā personāla sniegumu, lai pārliecinātos par viņu nepārtraukto kompetenci.

4. Verificētājs regulāri pārskata 1. punktā minēto kompetences procesu, lai nodrošinātu, ka:

a) 2. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētie kompetences kritēriji ir izstrādāti saskaņā ar šajā regulā izklāstītajām kompetences prasībām;

b) ir aptverti visi jautājumi saistībā ar vispārējo un konkrēto kompetences kritēriju noteikšanu saskaņā ar 2. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu;

c) visas prasības kompetences procesa gaitā ir atbilstīgi aktualizētas un uzturētas.

5. Verificētajam ir sistēma, ar ko dokumentē 1. punktā minētā kompetences procesa ietvaros veikto darbību rezultātus.

6. Pietiekami kompetents vērtētājs novērtē ES ETS auditora un ES ETS galvenā auditora kompetenci un sniegumu.

Šajā nolūkā kompetents vērtētājs uzrauga šos auditorus operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verificācijas laikā attiecīgi iekārtas vai gaisa kuģa operatora objektā, lai noteiktu, vai tie ievēro kompetences kritērijus.

7. Ja kāds personāla loceklis nespēj apliecināt, ka pilnībā atbilst viņam vai viņai uzticētā konkrētā uzdevuma kompetences kritērijiem, verificētājs nosaka un organizē papildu mācības vai darba uzraudzības pasākumus, kā arī uzrauga šo personu, līdz viņš vai viņa spēj verificētāju apmierinošā līmenī apliecināt atbilstību kompetences kritērijiem.

36. pants

Verifikācijas komandas

1. Katram konkrētam verifikācijas darbam verificētājs izveido verifikācijas komandu, kas ir spējīga veikt II nodaļā minētās verifikācijas darbības.

2. Verifikācijas komandā ietilpst vismaz ES ETS galvenais auditors, kā arī piemērots skaits ES ETS auditoru un tehnisko ekspertu, ja tas vajadzīgs atbilstoši verificētāja secinājumiem pēc 8. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētā vērtējuma un stratēģiskās analīzes.

3. Lai veiktu ar konkrētu verifikācijas darbu saistīto verifikācijas darbību neatkarīgu pārskatīšanu, verificētājs ieceļ neatkarīgu pārskatītāju, kurš nav iekļauts verifikācijas komandas sastāvā.

4. Katram komandas loceklim:

a) ir skaidra izpratne par savu individuālo lomu verifikācijas procesā;

b) ir jāspēj efektīvi sazināties valodā, kas nepieciešama viņam uzticēto konkrēto uzdevumu veikšanai.

5. Verifikācijas komandā ietver vismaz vienu personu ar tehnisko kompetenci un izpratni, kas vajadzīga, lai novērtētu konkrētos tehniskā monitoringa un ziņošanas aspektus, saistītus ar I pielikumā minētajām darbībām, ko veic iekārta vai gaisa kuģa ekspluatants, un vienu personu, kas spēj sazināties valodā, kura nepieciešama, lai verificētu operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu dalībvalstī, kur verificētājs veic attiecīgo verifikāciju.

6. Ja verifikācijas komandu veido viena persona, šī persona atbilst visām kompetences prasībām, kas noteiktas ES ETS auditoram un ES ETS galvenajam auditoram, kā arī 4. un 5. punktā izklāstītajām prasībām.

37. pants

Kompetences prasības ES ETS auditoriem un ES ETS galvenajiem auditoriem

1. ES ETS auditoram ir jābūt kompetentam veikt verifikāciju. Šajā nolūkā ES ETS auditoram vismaz

a) jāpārzina Direktīva 2003/87/EK, Regula (ES) Nr. 601/2012, šī regula, attiecīgie standarti, citi attiecīgie tiesību akti, atbilstīgās vadlīnijas, kā arī tās dalībvalsts izdotās attiecīgās vadlīnijas un tiesību akti, kurā verificētājs veic verifikāciju;

b) jābūt zināšanām un pieredzei datu un informācijas auditēšanas jomā, tostarp attiecībā uz

i) datu un informācijas auditēšanas metodoloģijām, tostarp būtiskuma līmeņa piemērošanu un nepatiesu apgalvojumu būtiskuma novērtēšanu;

ii) raksturīgo risku un kontroles risku analizēšanu;

iii) paraugu ņemšanas metodēm saistībā ar datu paraugu ņemšanu un kontroles darbību pārbaudi;

iv) datu un informācijas sistēmu, IT sistēmu, datu plūsmas darbību, kontroles darbību, ar kontroles darbībām saistīto kontroles sistēmu un procedūru novērtēšanu;

c) spēju veikt ar operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verifikāciju saistītās darbības, kā prasīts II nodaļā;

d) zināšanām un pieredzei nozarei raksturīgā tehniskā monitoringa un ziņošanas aspektos, kas attiecas uz I pielikumā minēto darbību jomu, kurā ES ETS auditors veic verifikāciju.

2. ES ETS galvenais auditors atbilst ES ETS auditoram noteiktajām kompetences prasībām un ir pierādījis, ka ir kompetents vadīt verifikācijas komandu un atbildēt par verifikācijas darbību veikšanu saskaņā ar šo regulu.

38. pants

Kompetences prasības neatkarīgiem pārskatītājiem

1. Neatkarīgajam pārskatītājam ir attiecīgas pilnvaras pārskatīt verifikācijas ziņojuma projektu un iekšējo verifikācijas dokumentāciju atbilstoši 25. pantam.

2. Neatkarīgais pārskatītājs atbilst ES ETS galvenajam auditoram noteiktajām kompetences prasībām, kas izklāstītas 37. panta 2. punktā.

3. Neatkarīgajam pārbaudītājam ir vajadzīgā kompetence, lai analizētu informāciju, kas iesniegta informācijas pilnīguma un integritātes apliecināšanai, lai atklātu trūkstošu vai pretrunīgu informāciju, kā arī lai izsekotu datu izcelsmei un novērtētu, vai iekšējā pārbaudes dokumentācija ir pilnīga un sniedz pietiekamu informāciju verifikācijas ziņojuma projekta sagatavošanai.

39. pants

Tehnisko ekspertu piesaistīšana

1. Veicot verifikācijas darbības, verificētājs var piesaistīt tehniskos ekspertus, lai tie sniegtu detalizētu informāciju un specializētas zināšanas kādā konkrētā jautājumā, kas nepieciešams, lai atbalstītu ES ETS auditoru un ES ETS galveno auditoru verifikācijas darbību veikšanā.

2. Ja neatkarīgajam pārskatītājam trūkst kompetences, lai novērtētu konkrētu jautājumu pārskatīšanas procesā, verificētājs prasa tehniskā eksperta palīdzību.

3. Tehniskajam ekspertam ir kompetence un specializētas zināšanas, kas vajadzīgas, lai efektīvi palīdzētu ES ETS auditoram un ES ETS galvenajam auditoram, vai neatkarīgajam pārskatītājam, kad tas nepieciešams, jautājumā, kurā nepieciešamas viņa zināšanas un specializācija. Turklāt tehniskais eksperts pietiekami labi pārzina 37. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā prasītos jautājumus.

4. Tehniskais eksperts veic noteiktus uzdevumus tās verifikācijas komandas ES ETS galvenā auditora vadībā un tam uzņemas pilnu atbildību, kurā tehniskais eksperts darbojas, vai attiecīgā neatkarīgā pārskatītāja vadībā un tam uzņemas pilnu atbildību.

40. pants

Verifikācijas darbībām piemērojamās procedūras

1. Verificētājs izstrādā, dokumentē, ievieš un piemēro vienu vai vairākas procedūras verifikācijas darbībām, kā aprakstīts II nodaļā, kā arī II pielikumā prasītās procedūras un procesus. Izveidojot un īstenojot šīs procedūras un procesus, verificētājs veic darbības saskaņā ar II pielikumā minēto harmonizēto standartu.

2. Verificētājs izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur kvalitātes vadības sistēmu, lai nodrošinātu 1. punktā minēto procedūru un procesu konsekventu izstrādi, īstenošanu, pilnveidi un pārskatīšanu atbilstīgi II pielikumā minētajam harmonizētajam standartam.

41. pants

Dokumentācija un komunikācija

1. Verificētājs saglabā dokumentus, ieskaitot tos, kas apliecina personāla kompetenci un taisnīgumu, lai pierādītu atbilstību šai regulai.

2. Verificētājs regulāri nodrošina pieeju informācijai operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam, ka arī citām attiecīgām personām saskaņā ar II pielikumā minēto harmonizēto standartu.

3. Verificētājs ievēro verifikācijas laikā iegūtās informācijas konfidencialitāti saskaņā ar II pielikumā minēto harmonizēto standartu.

42. pants

Taisnīgums un neatkarība

1. Verificētājs nav atkarīgs no operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta un ir taisnīgs, veicot verifikācijas darbības.

Šajā nolūkā verificētājs un tās pašas juridiskās vienības daļa nedrīkst būt operators vai gaisa kuģa ekspluatants, operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta īpašnieks vai tiem piederēt, tāpat verificētājam nav tādas attiecības ar operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu, kas varētu ietekmēt viņa neatkarību un taisnīgumu. Verificētājs ir neatkarīgs arī no struktūrām, kas pārdod emisijas kvotas saskaņā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 19. pantam.

2. Verificētājs ir organizēts tā, lai garantētu tā objektivitāti, neatkarību un taisnīgumu. Šīs regulas nolūkā piemēro II pielikumā minētā harmonizētā standarta attiecīgos noteikumus.

3. Verificētājs neveic tādas verificācijas darbības attiecībā uz operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu, kas nepieļaujami apdraud verificētāja taisnīgumu vai rada verificētājam interešu konfliktu. Verificētājs neizmanto operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma pārbaudei tādu personālu vai nolīgtas personas, kas rada faktisku vai potenciālu interešu konfliktu. Verificētājs arī nodrošina, ka personāla vai organizāciju darbības neietekmē verificācijas konfidencialitāti, objektivitāti neatkarību un taisnīgumu.

Tiek uzskatīts, ka ir radies nepieļaujams taisnīguma apdraudējums vai interešu konflikts, kas minēts pirmās daļas pirmajā teikumā, tostarp jebkurā no šādām situācijām:

- a) ja verificētājs vai tās pašas juridiskās vienības daļa sniedz konsultāciju pakalpojumus, lai izstrādātu daļu no monitoringa un ziņošanas procesa, kas aprakstīts kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā, tostarp lai sagatavotu monitoringa metodoloģiju, operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu un monitoringa plānu,
- b) ja verificētājs vai tās pašas juridiskās vienības daļa sniedz tehnisku palīdzību tās sistēmas izstrādei vai uzturēšanai, kas ieviesta, lai veiktu monitoringu un ziņotu par emisiju vai tonnkilometru datiem.

4. Tiek uzskatīts, ka ir radies verificētāja interešu konflikts starp verificētāju un operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu, tostarp jebkurā no šādām situācijām:

- a) ja verificētāja un operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta attiecību pamatā ir kopīgas īpašumtiesības, kopīga pārvaldība, kopīga vadība vai personāls, kopīgi resursi, kopīgas finanses un kopīgi līgumi vai tirgvedība;
- b) ja operators vai gaisa kuģa ekspluatants ir saņēmis 3. punkta a) apakšpunktā minēto konsultāciju vai minētā punkta b) apakšpunktā minēto tehnisko palīdzību, ko sniedz konsultāciju struktūra, tehniskās palīdzības struktūra vai cita organizācija, kurai ir saistība ar verificētāju un kura apdraud verificētāja taisnīgumu.

Pirmās daļas b) apakšpunkta nolūkā verificētāja taisnīgums tiek uzskatīts par apdraudētu, ja verificētāja un konsultāciju struktūras, tehniskās palīdzības struktūras vai citas organizācijas attiecības ir balstītas uz kopīgām īpašumtiesībām, kopīgu pārvaldību, kopīgu vadību vai personālu, kopīgiem resursiem, kopīgām finansēm, kopīgiem līgumiem vai tirgvedību, kopīgiem pārdošanas komisijas maksājumiem vai citiem pamudinājumiem jaunu klientu piesaistei.

5. Verificētājs neuztic neatkarīgās pārskatīšanas veikšanu un verificācijas ziņojuma izsniegšanu ārpakalpojumu sniedzējiem. Šīs regulas nolūkā, uzticot verificācijas darbības ārpakalpojumu sniedzējiem, verificētājs ievēro II pielikumā minētā harmonizētā standarta attiecīgos noteikumus.

Taču fizisku personu nolīgšana verificācijas darbību veikšanai nav uzticēšana ārpakalpojumu sniedzējam pirmās daļas nolūkā, ja verificētājs šo personu nolīgšanā ievēro II pielikumā minētā harmonizētā standarta attiecīgos noteikumus.

6. Verificētājs izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur procesu, lai nodrošinātu nepārtrauktu verificētāja, tās pašas juridiskās vienības daļu, kas ir verificētājs, citu 4. punktā minēto organizāciju un visa verificācijā iesaistītā personāla un nolīgto darbinieku taisnīgumu un neatkarību. Šis process ietver mehānismu, kas aizsargā verificētāja taisnīgumu un neatkarību, un atbilst II pielikumā minētā harmonizētā standarta attiecīgajiem noteikumiem.

IV NODAĻA

AKREDITĀCIJA

43. pants

Akreditācija

Verificētājam, kas operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam izsniedz verificācijas ziņojumu, jābūt akreditētam attiecībā uz II pielikumā minēto darbību jomu, kurā verificētājs veic operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verificāciju.

44. pants

Akreditācijas mērķi

Akreditācijas procesa laikā un uzraugot akreditētos verificētājus, katra valsts akreditācijas struktūra novērtē, vai verificētājs un tā personāls, kas veic verificācijas darbības,

- a) ir kompetents veikt operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verificāciju saskaņā ar šo regulu;
- b) veic operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verificāciju saskaņā ar šo regulu;
- c) atbilst III nodaļā izklāstītajām prasībām.

45. pants

Akreditācijas pieprasījums

1. Jebkura juridiska persona vai cita juridiska vienība var pieprasīt akreditāciju saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 1. punktu un šīs nodaļas noteikumiem.

Pieprasījumā ietver vajadzīgo informāciju, pamatojoties uz III pielikumā minēto harmonizēto standartu.

2. Papildus informācijai, kas minēta šī panta 1. punktā, pieteikuma iesniedzējs pirms 44. pantā minētā novērtējuma sākuma valsts akreditācijas struktūras rīcībā nodod arī

- a) visu informāciju, ko pieprasa valsts akreditācijas struktūra;
- b) procedūras un informāciju par 40. panta 1. punktā minētajiem procesiem un informāciju par kvalitātes vadības sistēmu, kas minēta 40. panta 2. punktā;
- c) 35. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētos kompetences kritērijus, 35. pantā aprakstītos kompetences procesa rezultātus, kā arī citu attiecīgo dokumentāciju attiecībā uz visa verifikācijas darbībās iesaistītā personāla kompetenci;
- d) informāciju par procesu, kura mērķis ir pastāvīgi nodrošināt taisnīgumu un neatkarību, kā minēts 42. panta 6. punktā, tostarp attiecīgos dokumentus saistībā ar pieteikuma iesniedzēja un tā darbinieku taisnīgumu un neatkarību;
- e) informāciju par operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumu verifikācijā iesaistītajiem tehniskajiem ekspertiem un galveno personālu;
- f) sistēmu un procesu, kuru mērķis ir nodrošināt atbilstošu iekšējo verifikācijas dokumentāciju;
- g) citus attiecīgos dokumentus, kas minēti 41. panta 1. punktā.

46. pants

Sagatavošanās novērtējumam

1. Sagatavojoties 44. pantā minētajam novērtējumam, katra valsts akreditācijas struktūra ņem vērā jomas sarežģītību, attiecībā uz kuru pieteikuma iesniedzējs pieprasa akreditāciju, kā arī 40. panta 2. punktā minētās kvalitātes vadības sistēmas sarežģītību, 40. panta 1. punktā minētās procedūras un informāciju par procesiem un ģeogrāfisko teritoriju, kurā pieteikuma iesniedzējs veic vai plāno veikt verifikāciju.

2. Šīs regulas nolūkā valsts akreditācijas struktūra ievēro minimālās prasības, kas noteiktas III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā.

47. pants

Novērtējums

1. Novērtēšanas komanda, kas minēta 57. pantā, veic vismaz šādas darbības, lai veiktu 44. pantā minēto novērtējumu:

- a) pārskata visus attiecīgos 45. pantā minētos dokumentus un ierakstus;
- b) apmeklē pieteikuma iesniedzēja telpas, lai izskatītu iekšējās verifikācijas dokumentācijas reprezentatīvu paraugu, novērtētu pieteikuma iesniedzēja kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu un 40. pantā minētās procedūras vai procesus;

- c) novēro pieprasītās akreditācijas jomas reprezentatīvu daļu un novērtē reprezentatīvu skaitu operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma verificēšanā iesaistītā personāla, pārbaudot viņu sniegumu un kompetenci, lai nodrošinātu, ka darbinieki rīkojas saskaņā ar šo regulu.

Veicot šīs darbības, novērtēšanas komanda ievēro prasības, kas noteiktas III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā.

2. Novērtēšanas komanda ziņo pieteikuma iesniedzējam par konstatējumiem un neatbilstībām saskaņā ar III pielikumā minētā harmonizētā standarta prasībām un prasa pieteikuma iesniedzējam atbildēt uz paziņotajiem konstatējumiem un neatbilstībām atbilstoši minētajiem noteikumiem.

3. Pieteikuma iesniedzējs veic korektīvus pasākumus, lai novērstu visas paziņotās neatbilstības atbilstoši 2. punktam, un savā atbildē uz novērtēšanas komandas konstatējumiem un neatbilstībām paziņo, kādi pasākumi ir veikti vai tiek plānoti termiņā, ko valsts akreditācijas struktūra noteikusi atklāto neatbilstību novēršanai.

4. Valsts akreditācijas struktūra pārskata pieteikuma iesniedzēja saskaņā ar 3. punktu iesniegtās atbildes saistībā ar konstatējumiem un neatbilstībām.

Ja valsts akreditācijas struktūra atzīst pieteikuma iesniedzēja atbildi par nepietiekamu vai neefektīvu, tā pieprasa no pieteikuma iesniedzēja papildu informāciju vai rīcību. Turklāt valsts akreditācijas struktūra var pieprasīt pierādījumus par veikto pasākumu efektīvu īstenošanu vai veikt papildu novērtējumu, lai novērtētu korektīvo pasākumu efektīvu īstenošanu.

48. pants

Akreditācijas lēmums un akreditācijas sertifikāts

1. Valsts akreditācijas struktūra ņem vērā III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā izklāstītās prasības, sagatavojot un pieņemot lēmumu par to, vai piešķirt, pagarināt vai atjaunot pieteikuma iesniedzēja akreditāciju.

2. Ja valsts akreditācijas struktūra ir pieņēmusi lēmumu piešķirt, pagarināt vai atjaunot pieteikuma iesniedzēja akreditāciju, tā izsniedz akreditācijas sertifikātu.

Akreditācijas sertifikātā ietver vismaz to informāciju, kas vajadzīga, pamatojoties uz III pielikumā minēto harmonizēto standartu.

Akreditācijas sertifikāta derīguma termiņš nepārsniedz piecus gadus no dienas, kad valsts akreditācijas struktūra izsniegusi attiecīgo sertifikātu.

49. pants

Uzraudzība

1. Valsts akreditācijas struktūra veic katra verificētāja, kuram tā ir izsniegusi akreditācijas sertifikātu, ikgadējo uzraudzību.

Uzraudzība ietver vismaz:

- a) verificētāja telpu apmeklējumu, lai veiktu 47. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās darbības;
- b) reprezentatīva verificētāja darbinieku skaita snieguma un kompetences novērošanu saskaņā ar 47. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

2. Valsts akreditācijas struktūra veic pirmo verificētāja uzraudzību saskaņā ar 1. punktu ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc tam, kad šim verificētājam izsniegts akreditācijas sertifikāts.

3. Valsts akreditācijas struktūra sagatavo katra verificētāja uzraudzības plānu tā, lai varētu novērtēt vērtējamā akreditācijas jomas reprezentatīvus paraugus, saskaņā ar III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā noteiktajām prasībām.

4. Balstoties uz 1. punktā minētās uzraudzības rezultātiem, valsts akreditācijas struktūra pieņem lēmumu, vai apstiprināt akreditācijas turpināšanu.

5. Ja verificētājs veic verifikāciju citā dalībvalstī, verificētāju akreditējusi valsts akreditācijas struktūra var prasīt tās dalībvalsts valsts akreditācijas struktūrai, kurā veikta verifikācija, īstenot uzraudzības darbības tās uzdevumā un tai uzņemt atbildību.

50. pants

Atkārtota novērtēšana

1. Pirms akreditācijas sertifikāta termiņa beigām valsts akreditācijas struktūra atkārtoti novērtē verificētāju, kuram tā izsniegusi akreditācijas sertifikātu, lai noteiktu, vai var pagarināt akreditācijas sertifikāta termiņu.

2. Valsts akreditācijas struktūra sagatavo katra verificētāja atkārtotas novērtēšanas plānu tā, lai varētu novērtēt vērtējamās akreditācijas jomas reprezentatīvus paraugus. Plānojot un veicot uzraudzību, valsts akreditācijas struktūra ievēro III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā noteiktās prasības.

51. pants

Ārkārtas novērtēšana

1. Valsts akreditācijas struktūra var jebkurā laikā veikt verificētāja ārkārtas novērtēšanu, lai nodrošinātu, ka verificētājs ievēro šīs regulas prasības.

2. Lai valsts akreditācijas iestāde struktūra varētu novērtēt ārkārtas novērtēšanas nepieciešamību, verificētājs nekavējoties informē valsts akreditācijas struktūru par jebkādam būtiskām izmaiņām, kas skar viņa akreditāciju saistībā ar jebkādu viņa statusa vai darbības aspektu. Būtiskas izmaiņas ietver izmaiņas, kas minētas III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā.

52. pants

Akreditācijas jomas paplašināšana

Reaģējot uz verificētāja iesniegumu par piešķirtas akreditācijas jomas paplašināšanu, valsts akreditācijas struktūra veic nepieciešamās darbības, lai noteiktu, vai verificētājs atbilst 44. panta prasībām attiecībā uz pieprasīto akreditācijas jomas paplašināšanu.

53. pants

Administratīvi pasākumi

1. Valsts akreditācijas struktūra var apturēt, atsaukt vai samazināt akreditācija verifikāciju, ja verificētājs neievēro šīs regulas prasības.

Valsts akreditācijas struktūra aptur, atsauc vai samazina akreditācija verifikāciju, ja verificētājs iesniedz attiecīgu pieprasījumu.

Valsts akreditācijas struktūra izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur akreditācijas apturēšanas, akreditācijas atsaukšanas un akreditācijas jomas samazināšanas procedūru.

2. Valsts akreditācijas struktūra aptur akreditāciju vai samazina akreditācijas jomu jebkurā no šādām situācijām:

- a) verificētājs ir nopietni pārkāpis šīs regulas prasības;
- b) verificētājs pastāvīgi un atkārtoti nav ievērojis šīs regulas prasības;
- c) verificētājs ir pārkāpis citus valsts akreditācijas struktūras noteikumus.

3. Valsts akreditācijas struktūra atsauc akreditāciju, ja
 - a) verificētājs nav novērsis iemeslus, kas bija pamatā lēmumam apturēt akreditācijas sertifikātu;
 - b) verificētāja augstākā līmeņa vadības loceklis ir atzīts par vainīgu krāpšanā;
 - c) verificētājs apzināti sniedzis nepatiesu informāciju.

4. Valsts akreditācijas struktūras lēmumu apturēt, atsaukt akreditāciju vai samazināt tās jomu saskaņā ar 2. un 3. punktu var pārsūdzēt.

Dalībvalstis izveido procedūras šo pārsūdzību izskatīšanai.

5. Valsts akreditācijas struktūras lēmums apturēt, atsaukt akreditāciju vai samazināt tās jomu stājas spēkā ar tā paziņošanu verificētājam.

Valsts akreditācijas struktūra izbeidz akreditācijas sertifikāta apturēšanu, ja tā ir saņēmusi apmierinošu informāciju un ir pārliecināta, ka verificētājs ievēro šīs regulas prasības.

V NODAĻA

PRASĪBAS AKREDITĀCIJAS STRUKTŪRĀM ATTIECĪBĀ UZ ETS VERIFICĒTĀJU AKREDITĒŠANU

54. pants

Valsts akreditācijas struktūra

1. Uzdevumus, kas attiecas uz akreditēšanu saskaņā ar šo regulu, veic valsts akreditācijas struktūras, kuras izraudzītas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 4. panta 1. punktu.
2. Ja dalībvalsts nolemj ļaut sertificēt verificētājus, kas ir fiziskas personas, saskaņā ar šo regulu, uzdevumus, kas attiecas uz šo verificētāju sertifikāciju, uztic citai valsts iestādei, nevis valsts akreditācijas struktūrai, kas izraudzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 4. panta 1. punktu.
3. Ja dalībvalsts nolemj izmantot iespēju, kas paredzēta 2. punktā, tā nodrošina, ka attiecīgā valsts iestāde atbilst šīs regulas noteikumiem, tostarp tiem, kas noteikti 70. pantā, un iesniedz vajadzīgos dokumentāros pierādījumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 2. punktu.

4. Valsts akreditācijas struktūra ir locekle struktūrā, kas atzīta saskaņā ar minētās regulas 14. pantu.

5. Valsts akreditācijas struktūra ir pilnvarota īstenot akreditāciju kā publiskās pārvaldes darbību un ir dalībvalsts formāli atzīta, ja akreditāciju tieši neveic pārvaldes iestādes.

6. Šīs regulas nolūkā valsts akreditācijas struktūra veic savas funkcijas saskaņā ar prasībām, kas noteiktas III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā.

55. pants

Pārrobežu akreditācija

Ja dalībvalsts uzskata, ka nav ekonomiski izdevīgi vai ilgtspējīgi izraudzīt valsts akreditācijas struktūru vai sniegt akreditācijas pakalpojumus Direktīvas 2003/87/EK 15. panta nozīmē, šī dalībvalsts izmanto citas dalībvalsts valsts akreditācijas struktūru.

Attiecīgā dalībvalsts informē Komisiju un citas dalībvalstis.

56. pants

Neatkarība un taisnīgums

1. Valsts akreditācijas struktūra ir organizēta tā, lai garantētu tās pilnīgu neatkarību no verificētājiem, ko tā vērtē, un taisnīgumu akreditācijas darbību veikšanā.
2. Lai to nodrošinātu, valsts akreditācijas struktūra nepiedāvā un nesniedz nekādas darbības vai pakalpojumus, ko sniedz verificētāji, kā arī nesniedz konsultāciju pakalpojumus, tai nepieder verificētāja akcijas un to ar verificētāju nesaista citādas finansiālas vai administratīvas intereses.
3. Neskarot 54. panta 2. punktu, valsts akreditācijas struktūras struktūra, pienākumi un uzdevumi ir skaidri nošķirti no kompetentās iestādes un citu valsts iestāžu struktūras, pienākumiem un uzdevumiem.
4. Valsts akreditācija struktūra pieņem visus galīgos lēmumus par verificētāju akreditāciju.

Taču valsts akreditācijas struktūra var uzticēt dažas darbības apakšuzņēmējiem, ievērojot III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā noteiktās prasības.

*57. pants***Novērtēšanas komanda**

1. Valsts akreditācijas struktūra katram konkrētam novērtējumam izraugās novērtēšanas komandu.

2. Novērtēšanas komandā ietilpst galvenais vērtētājs un, ja nepieciešams, piemērots skaits vērtētāju vai tehnisko ekspertu kādā īpašā akreditācijas jomā.

Novērtēšanas komandā ietver vismaz vienu personu, kas pārzina siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 601/2012 saistībā ar akreditācijas jomu un kam ir vajadzīgā kompetence un izpratne, lai novērtētu verificācijas darbības iekārtā vai pie gaisa kuģa ekspluatanta attiecīgajā jomā, un vismaz vienu personu, kas pārzina attiecīgos tiesību aktus un vadlīnijas.

*58. pants***Kompetences prasības vērtētājiem**

1. Vērtētājs ir kompetents veikt IV nodaļā prasītās darbības, novērtējot verificētāju. Šajā nolūkā vērtētājs:

a) atbilst prasībām, kas noteiktas III pielikumā minētajā harmonizētajā standartā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008;

b) pārzina Direktīvu 2003/87/EK, Regulu (ES) Nr. 601/2012, šo regulu, attiecīgos standartus un citus attiecīgos tiesību aktus, kā arī atbilstīgās vadlīnijas;

c) mācībās ieguvis datu un informācijas auditēšanas zināšanas, kā minēts šīs regulas 37. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai var piekļūt personai, kam ir zināšanas un pieredze saistībā ar šādiem datiem un informāciju.

2. Galvenais vērtētājs atbilst 1. punktā noteiktajām kompetences prasībām, ir pierādījis, ka ir kompetents vadīt novērtēšanas komandu, un atbild par novērtēšanas veikšanu saskaņā ar šo regulu.

3. Iekšējiem pārbaudītājiem un personām, kuras pieņem lēmumus par akreditācijas piešķiršanu, paplašināšanu vai atjaunošanu, papildus 1. punktā minētajām kompetences prasībām ir pieejamas zināšanas un pieredze, lai novērtētu akreditāciju.

*59. pants***Tehniskie eksperti**

1. Valsts akreditācijas iestāde var iekļaut novērtēšanas komandā tehniskos ekspertus, lai iegūtu padziļinātas zināšanas

un specializētas zināšanas kādā īpašā jautājumā, kas vajadzīgs, lai sniegtu atbalstu galvenajam vērtētājam vai vērtētājam novērtēšanas darbību veikšanā.

2. Tehniskajam ekspertam ir nepieciešamā kompetence, lai efektīvi atbalstītu galveno vērtētāju un vērtētāju jautājumā, kurā vajadzīgas viņa zināšanas un specializācija. Papildus tehniskais eksperts:

a) pārzina Direktīvu 2003/87/EK, Regulu (ES) Nr. 601/2012, šo regulu, attiecīgos standartus un citus attiecīgos tiesību aktus, kā arī atbilstīgās vadlīnijas;

b) pietiekami labi izprot verificācijas darbības.

3. Tehniskais eksperts veic noteiktus uzdevumus attiecīgās novērtēšanas komandas galvenā vērtētāja vadībā un tam uzņemties pilnu atbildību.

*60. pants***Procedūras**

Valsts akreditācijas struktūra ievēro prasības, kas paredzētas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 8. pantu.

*61. pants***Sūdzības**

Ja valsts akreditācijas struktūra ir saņēmusi no kompetentās iestādes, operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta, vai citas ieinteresētās puses sūdzību par verificētāju, valsts akreditācijas struktūra saprātīgā termiņā

a) pieņem lēmumu par sūdzības pamatotību;

b) nodrošina, ka attiecīgajam verificētājam tiek dota iespēja iesniegt savus novērojumus;

c) veic atbilstīgus pasākumus, lai atrisinātu sūdzību;

d) reģistrē sūdzību un veiktos pasākumus; un

e) atbild sūdzības iesniedzējam.

*62. pants***Ieraksti un dokumentācija**

Valsts akreditācijas struktūra saglabā ierakstus par katru personu, kas iesaistīta akreditācijas procesā. Starp šiem ierakstiem ir dokumenti, kas attiecas uz atbilstīgo kvalifikāciju, mācībām, pieredzi, taisnīgumu un kompetenci, kas vajadzīga, lai apliecinātu atbilstību šai regulai.

63. pants

Piekluve informācijai un konfidencialitāte

1. Valsts akreditācijas struktūra regulāri publisko un atjaunina informāciju, kas iegūta akreditācijas darbību gaitā.

2. Valsts akreditācijas struktūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 8. panta 4. punktu veic atbilstīgus pasākumus, lai attiecīgā gadījumā aizsargātu iegūtās informācijas konfidencialitāti.

64. pants

Salīdzinošā pārskatīšana

1. Valsts akreditācijas struktūras regulāri iziet salīdzinošo pārskatīšanu.

Salīdzinošo pārskatīšanu organizē struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu.

2. Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, ievieš atbilstošus salīdzinošās pārskatīšanas kritērijus un efektīvu un neatkarīgu salīdzinošās pārskatīšanas procesu, lai novērtētu, vai:

a) valsts akreditācijas struktūrai, kurai tiek veikta salīdzinošā pārskatīšana, ir veikusi akreditācijas darbības saskaņā ar IV nodaļu;

b) valsts akreditācijas struktūrai, kurai tiek veikta salīdzinošā pārskatīšana, atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām.

Kritēriji ietver kompetences prasības salīdzinošās pārskatīšanas vērtētājiem un salīdzinošās pārskatīšanas komandām, kuras ir konkrēti paredzētas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai, kas izveidota ar Direktīvu 2003/87/EK.

3. Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, publisko valsts akreditācijas struktūras salīdzinošās pārskatīšanas rezultātus un paziņo tos Komisijai, valsts iestādēm, kas atbild par valsts akreditācijas struktūrām dalībvalstīs un dalībvalstu kompetentajai iestādei vai 69. panta 2. punktā minētajam kontaktpunktam.

4. Neierobežojot 1. punktu, ja valsts akreditācijas struktūra ir sekmīgi izturējusi salīdzinošo pārskatīšanu, ko organizējusi struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, pirms šīs regulas stāšanās spēkā, tad šai valsts akreditācijas struktūrai vairs nav jāveic jauna salīdzinošā pārskatīšana pēc šīs regulas stāšanās spējā, ja tā spēj demonstrēt atbilstību šai regulai.

Šajā nolūkā attiecīgā valsts akreditācijas struktūra iesniedz pieprasījumu un vajadzīgos dokumentus struktūrai, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu.

Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, pieņem lēmumu, vai ir izpildīti nosacījumi atbrīvojuma piešķiršanai.

Atbrīvojums ir spēkā ne ilgāk kā trīs gadus no lēmuma paziņošanas dienas valsts akreditācijas struktūrai.

5. Valsts iestāde, kas saskaņā ar 54. panta 2. punktu ir pilnvarota veikt uzdevumus saistībā ar tādu verificētāju sertifikāciju, kas ir fiziskas personas, atbilstīgi šai regulai ievēro uzticamības līmeni, kurš ir līdzvērtīgs valsts akreditācijas struktūrām, kas sekmīgi izgājušas salīdzinošo pārskatīšanu.

Šajā nolūkā attiecīgā dalībvalsts uzreiz pēc lēmumiem, ar ko pilnvaro valsts iestādi veikt sertifikāciju, sniedz Komisijai un pārējām dalībvalstīm visus dokumentāros pierādījumus. Neviena valsts iestāde nesertificē verificētājus šīs regulas nolūkā, pirms attiecīgā dalībvalsts ir sniegusi šos dokumentāros pierādījumus.

Attiecīgā dalībvalsts periodiski pārskata valsts iestādes darbību, lai nodrošinātu, ka tā turpina uzturēt iepriekš minēto uzticamības līmeni, un informē par to Komisiju.

65. pants

Korektīvi pasākumi

1. Dalībvalstis regulāri uzrauga savas valsts akreditācijas struktūras, lai nodrošinātu, ka tās pastāvīgi izpilda šīs regulas prasības, ņemot vērā rezultātus salīdzinošajai pārskatīšanai, kas veikta saskaņā ar 64. pantu.

2. Ja valsts akreditācijas struktūra neatbilst prasībām vai nespēj izpildīt savus pienākumus, kā noteikts šajā regulā, attiecīgā dalībvalsts veic atbilstošus korektīvus pasākumus vai nodrošina šādu korektīvu pasākumu veikšanu un informē par to Komisiju.

66. pants

Verificētāju savstarpējā atzīšana

1. Dalībvalstis atzīst to pakalpojumu līdzvērtību, kurus sniedz valsts akreditācijas struktūras, kas sekmīgi izgājušas salīdzinošo pārskatīšanu. Dalībvalstis akceptē to verificētāju akreditācijas sertifikātus, kurus akreditējušas šīs valsts akreditācijas struktūras, un ievēro šo verificētāju tiesības veikt verificāciju savas akreditācijas jomas ietvaros.

2. Ja valsts akreditācijas struktūra nav izgājusi pilnu salīdzinošās pārskatīšanas procesu līdz 2014. gada 31. decembrim, dalībvalstis akceptē to verificētāju akreditācijas sertifikātus, kurus akreditējusi šī valsts akreditācijas struktūra, ar nosacījumu, ka struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas Nr. (EK) 765/2008 14. pantu, ir uzsākusi šīs valsts akreditācijas struktūras salīdzinošo pārskatīšanu un nav konstatējusi nevienu šīs valsts akreditācijas struktūras neatbilstību šai regulai.

3. Ja verificētāju sertifikāciju veic valsts iestāde, kas minēta 54. panta 2. punktā, dalībvalstis akceptē šīs iestādes izdoto sertifikātu un ievēro sertificēto verificētāju tiesības veikt verificāciju savas sertifikācijas jomas ietvaros.

67. pants

Sniegto pakalpojumu monitorings

Ja dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2006/123/EK 31. panta 4. punktu veiktās inspekcijas gaitā ir konstatējusi, ka verificētājs neatbilst šai regulai, minētās dalībvalsts kompetentā iestāde vai valsts akreditācijas struktūra informē valsts akreditācijas struktūru, kura verificētāju ir akreditējusi.

Valsts akreditācijas struktūra, kas akreditējusi verificētāju, uzskata šīs informācijas paziņošanu par sūdzību šīs regulas 61. panta nozīmē un attiecīgi rīkojas un atbild kompetentajai iestādei vai valsts akreditācijas struktūrai saskaņā ar šīs regulas 72. panta 2. punkta otro daļu.

68. pants

Elektroniska datu apmaiņa un automatizēto sistēmu izmantošana

1. Dalībvalstis var pieprasīt verificētājiem verificācijas ziņojumiem izmantot elektroniskas veidnes vai speciālus datņu formātus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 74. panta 1. punktu.

2. Var darīt pieejamas standarta elektroniskās veidnes vai datņu formāta specifikācijas verificācijas ziņojuma iesniegšanas vajadzībām un citiem saziņas veidiem starp operatoru, gaisa kuģa ekspluatantu, verificētāju, kompetento iestādi un valsts akreditācijas struktūru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 601/2012 74. panta 2. punktu.

VI NODAĻA

INFORMĀCIJAS APMAIŅA

69. pants

Informācijas apmaiņa un kontaktpunkti

1. Dalībvalstis izveido efektīvu atbilstīgas informācijas apmaiņu un efektīvu sadarbību starp to valsts akreditācijas

struktūru, vai, attiecīgā gadījumā, valsts iestādi, kas ir pilnvarota veikt verificētāju sertifikāciju, un kompetento iestādi.

2. Ja dalībvalstī ir izraudzīta vairāk nekā viena kompetentā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 18. pantu, dalībvalsts vienu no šīm kompetentajām iestādēm pilnvaro par informācijas apmaiņas kontaktpunktu, kas koordinē 1. punktā minēto sadarbību un veic šajā nodaļā minētās darbības.

70. pants

Akreditācijas darba programma un vadības ziņojums

1. Katru gadu līdz 31. decembrim valsts akreditācijas struktūra iesniedz akreditācijas darba programmu katras dalībvalsts kompetentajai iestādei, ietverot sarakstu ar verificētājiem, ko šī valsts akreditācijas struktūra ir akreditējusi un kas tai saskaņā ar 76. pantu ir paziņojuši, ka paredz veikt verificāciju šajās dalībvalstīs. Akreditācijas darba programmā ietver vismaz šādu informāciju par katru verificētāju:

- a) paredzamais verificācijas laiks un vieta;
- b) informācija par darbībām, ko valsts akreditācijas struktūra plāno veikt saistībā ar šo verificētāju, jo īpaši uzraudzības un atkārtotas novērtēšanas darbībām;
- c) datumi, kad valsts akreditācijas struktūra paredz veikt novērošanas pārbaudes, lai novērtētu verificētāju, tostarp to operatoru vai gaisa kuģu ekspluatantu adreses un kontaktinformācija, kurus plānots apmeklēt novērošanas pārbaudes laikā;
- d) informācija par to, vai valsts akreditācijas struktūra ir pieprasījusi tās dalībvalsts, kurā verificētājs īsteno verificāciju, valsts akreditācijas struktūru veikt uzraudzības pasākumus.

2. Pēc akreditācijas darba programmas iesniegšanas saskaņā ar 1. pantu kompetentā iestāde sniedz valsts akreditācijas struktūrai visu atbilstīgo informāciju, tostarp par atbilstīgajiem tiesību aktiem un vadlīnijām.

3. Katru gadu līdz 1. jūnijam valsts akreditācijas struktūra iesniedz kompetentajai iestādei vadības ziņojumu. Vadības ziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju par katru verificētāju, kuru akreditējusi šī valsts akreditācijas struktūra:

- a) šīs valsts akreditācijas iestādes jauno attiecīgajā periodā akreditēto verificētāju akreditācijas dati, tostarp šo verificētāju akreditācijas joma;
- b) visas izmaiņas šo verificētāju akreditācijas jomā;
- c) kopsavilkums par valsts akreditācijas iestādes veikto uzraudzības un atkārtotas novērtēšanas darbību rezultātiem;

- d) kopsavilkums par veikto ārkārtas novērtējumu rezultātiem, tostarp šādu ārkārtas novērtējumu uzsākšanas iemesli;
- e) visas kopš pēdējā vadības ziņojuma par verificētāju iesniegtās sūdzības un valsts akreditācijas struktūras veiktās darbības.

71. pants

Informācijas apmaiņa par administratīviem pasākumiem

Ja valsts akreditācijas struktūra ir verificētājam piemērojuši administratīvus pasākumus saskaņā ar 53. pantu vai ja akreditācijas apturēšana ir izbeigta, vai ja lēmums par pārsūdzību ir atcēlis valsts akreditācijas struktūras lēmumu piemērot 53. pantā minētos administratīvos pasākumus, valsts akreditācijas struktūra informē

- a) kompetento iestādi tajā dalībvalstī, kurā verificētājs ir akreditēts;
- b) kompetento iestādi un valsts akreditācijas struktūru katrā dalībvalstī, kurā verificētājs veic verifikāciju.

72. pants

Informācijas apmaiņa, ko veic kompetentā iestāde

1. Tās dalībvalsts, kurā verificētājs veic verifikāciju, kompetentā iestāde ik gadu sniedz valsts akreditācijas struktūrai, kas akreditējusi verificētāju, vismaz šādu informāciju:

- a) operatora un gaisa kuģa ekspluatanta ziņojuma un verifikācijas ziņojumu pārbaudes atbilstīgos rezultātus, jo īpaši par visām konstatētajām verificētāja neatbilstībām šai regulai;
- b) operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta inspekcijas rezultātus, ja šie rezultāti ir būtiski valsts akreditācijas struktūrai saistībā ar verificētāja akreditāciju un uzraudzību vai ja šie rezultāti ietver konstatētas verificētāja neatbilstības šai regulai;
- c) tā verificētāja iekšējās verifikācijas dokumentācijas izvērtējuma rezultātus, kura iekšējās verifikācijas dokumentāciju kompetentā iestāde izvērtējusi saskaņā ar 26. panta 3. punktu;
- d) kompetentās iestādes saņemtās sūdzības par verificētāju.

2. Ja 1. punktā minētā informācija liecina par to, ka kompetentā iestāde ir konstatējusi verificētāja neatbilstību šai regulai, valsts akreditācijas struktūra uzskata šīs informācijas paziņojumu par kompetentās iestādes sūdzību par šo verificētāju 61. panta nozīmē.

Valsts akreditācijas struktūra attiecīgi rīkojas, lai izskatītu šādu informāciju, un trīs mēnešu laikā pēc tās saņemšanas sniedz atbildi kompetentajai iestādei. Valsts akreditācijas struktūra savā atbildē informē kompetento iestādi par veiktajiem pasākumiem un attiecīgā gadījumā par verificētājam piemērotajiem administratīvajiem pasākumiem.

73. pants

Informācijas apmaiņa par uzraudzību

1. Ja valsts akreditācijas struktūrai dalībvalstī, kurā verificētājs veic verifikāciju, tiek prasīts veikt uzraudzības darbības saskaņā ar 49. panta 5. punktu, šī valsts akreditācijas struktūra ziņo par tās konstatējumiem tai valsts akreditācijas struktūrai, kura akreditējusi verificētāju, izņemot gadījumus, kad abas valsts akreditācijas struktūras nolēmušas citādi.

2. Verificētāju akreditējusi valsts akreditācijas struktūra ņem vērā 1. punktā minētos konstatējumus, novērtējot, vai verificētājs atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām.

3. Ja 1. punktā minētie konstatējumi liecina par to, ka verificētājs neievēro šo regulu, verificētāju akreditējusi valsts akreditācijas struktūra veic attiecīgus pasākumus saskaņā ar šo regulu un informē valsts akreditācijas struktūru, kas veikusi uzraudzības pasākumus

- a) par tās valsts akreditācijas struktūras veiktajiem pasākumiem, kura verificētāju akreditējusi;
- b) attiecīgā gadījumā par to, kā verificētājs atrisinājis konstatētās problēmas;
- c) vajadzības gadījumā par administratīviem pasākumiem, kādi piemēroti verificētājam.

74. pants

Informācijas apmaiņa ar dalībvalsti, kurā verificētājs reģistrēts

Ja verificētāju ir akreditējusi valsts akreditācijas struktūra citā dalībvalstī, nevis tajā, kur verificētājs ir reģistrēts, tad tās dalībvalsts, kurā verificētājs ir reģistrēts, verificētāja reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei iesniedz arī akreditācijas darba programmu un vadības ziņojumu, kas minēti 70. pantā, kā arī 71. pantā minēto informāciju.

75. pants

Akreditētu verificētāju datubāzes

1. Valsts akreditācijas struktūras un attiecīgā gadījumā 54. panta 2. punktā minētās valsts iestādes izveido un uztur datubāzi un ļauj piekļūt šai datubāzei citām valsts akreditācijas struktūrām, valsts iestādēm, verificētājiem, operatoriem, gaisa kuģa ekspluatantiem un kompetentajām iestādēm.

Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 765/2008 14. pantu, sekmē un harmonizē piekļuvi datubāzēm, lai nodrošinātu efektīvas un izmaksu ziņā izdevīgas saziņas iespēju starp valsts akreditācijas struktūrām, verificētājiem, operatoriem, gaisa kuģa ekspluatantiem un kompetentajām iestādēm, un var salāgot šīs datubāzes vienotā un centralizētā datubāzē.

2. 1. punktā minētā datubāze ietver vismaz šādu informāciju:

- a) katra valsts akreditācijas struktūras akreditētā verificētāja nosaukums un adrese;
- b) dalībvalstis, kurās verificētājs veic verifikāciju;
- c) katra verificētāja akreditācijas joma;
- d) datums, kad akreditācija piešķirta, un akreditācijas termiņa beigu datums;
- e) informācija par visiem administratīviem pasākumiem, kas piemēroti verificētājam.

Informācija ir publiski pieejama.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2012. gada 21. jūnijā

76. pants

Verificētāju paziņojumi

1. Lai valsts akreditācijas struktūra varētu sagatavot 70. pantā minēto akreditācijas darba programmu un vadības ziņojumu, verificētājs līdz katra gada 15. novembrim valsts akreditācijas struktūrai, kas akreditējusi verificētāju, nosūta šādu informāciju:

- a) verificētāja plānoto verifikāciju laiks un vieta;
- b) to operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu adreses un kontaktinformācija, kuru emisiju vai tonnkilometru ziņojums tiks izskatīts šajā verifikācijā.

2. Ja 1. punktā minētajā informācijā rodas izmaiņas, verificētājs paziņo šīs izmaiņas akreditācijas struktūrai termiņā, par kuru vienojas ar šo valsts akreditācijas struktūru.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

77. pants

Pārejas noteikumi

Emisijas un attiecīgā gadījumā darbības datus, kas iegūti pirms 2013. gada 1. janvāra, verificē saskaņā ar Lēmumā 2007/589/EK noteiktajām prasībām ⁽¹⁾.

78. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2013. gada 1. janvāra.

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ OV L 229, 31.8.2007., 1. lpp.

I PIELIKUMS

Verificētāju akreditācijas joma

Verificētāju akreditācijas joma tiek norādīta akreditācijas sertifikātā, izmantojot šādas darbību grupas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK I pielikumu un citas darbības atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 10.a un 24. pantam. Šos noteikumus līdzvērtīgi piemēro verificētājiem, ko sertificē valsts iestāde saskaņā ar šīs regulas 54. panta 2. punktu.

Darbības grupas Nr.	Akreditācijas jomas
1a	Degvielas sadedzināšana iekārtās, kur tiek izmantotas tikai komerciālas standarta degvielas, kā definēts Regulā (ES) Nr. 601/2012, vai kur A vai B kategorijas iekārtās tiek izmantota dabasgāze.
1b	Degvielas sadedzināšana iekārtās, bez ierobežojumiem
2	Minerāleļļas rafinēšana
3	— Koksražošana — Metāla rūdas (tostarp sēra rūdas) apdedzināšana vai saķepināšana, tostarp granulēšana — Čuguna vai tērauda ražošana (pirmreizēja vai atkārtota kausēšana), ieskaitot nepārtraukto liešanu
4	— Melno metālu ražošana vai apstrāde (ieskaitot dzelzs sakausējumus) — Sekundārā alumīnija ražošana — Krāsaino metālu ražošana vai pārstrāde, ieskaitot sakausējumu ražošanu
5	Primārā alumīnija ražošana (CO ₂ un PFC emisijas)
6	— Cementa klinkera ražošana — Kaļķu ražošana vai dolomīta vai magnēzīta apdedzināšana — Stikla izgatavošana, ieskaitot stikla šķiedras — Apdedzinātu keramikas izstrādājumu ražošana — Minerālvates izolācijas materiāla izgatavošana — Ģipša žāvēšana vai apdedzināšana, vai ģipškartona sausā apmetuma plātņu un citu ģipša izstrādājumu ražošana
7	— Celulozes ražošana no koksnes vai citiem šķiedrainiem materiāliem — Papīra vai kartona ražošana
8	— Kvēpu ražošana — Amonjaka ražošana — Organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana, izmantojot krekingu, reformingu, daļēju vai pilnu oksidāciju vai līdzīgus procesus — Ūdeņraža (H ₂) ražošana un sintēzes gāzes ražošana, izmantojot reformingu vai daļēju oksidēšanu — Nātrija karbonāta (Na ₂ CO ₃) un nātrija bikarbonāta (NaHCO ₃) ražošana
9	— Slāpekļskābes ražošana (CO ₂ un N ₂ O emisijas) — Adipīnskābes ražošana (CO ₂ un N ₂ O emisijas) — Glioksāla un glioksālskābes ražošana (CO ₂ un N ₂ O emisijas) — Kaprolaktāma ražošana
10	— Siltumnīcefekta gāzu uztveršana no iekārtām, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87/EK, lai tās transportētu un uzglabātu ģeoloģiskās uzglabāšanas krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK — Siltumnīcefekta gāzu transportēšana pa cauruļvadiem uz ģeoloģiskās uzglabāšanas krātuvēm, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK
11	Siltumnīcefekta gāzu ģeoloģiska uzglabāšana krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK
12	Aviācijas darbības (emisiju un tonnkilometru dati)

Darbības grupas Nr.	Akreditācijas jomas
98	Citas darbības saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a pantu
99	Citas darbības, kuras dalībvalsts iekļāvusi saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 24. pantu kā darbības, kas detalizēti jānorāda akreditācijas sertifikātā

II PIELIKUMS

Prasības verificētājiem

Attiecībā uz prasībām verificētājiem izmanto harmonizēto standartu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 – standartu par prasībām siltumnīcefekta gāzu validācijas un verifikācijas iestādēm to izmantošanai akreditācijā vai citos atzīšanas veidos. Papildus izmanto procedūras, procesus un pasākumus, kas aprakstīti 40. panta 1. punktā:

- process un politika komunikācijai ar operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu un citām iesaistītām pusēm;
- atbilstoši pasākumi iegūtās informācijas konfidencialitātes nodrošināšanai;
- pārsūdzību izskatīšanas process;
- sūdzību izskatīšanas process (tostarp orientējoši termiņi);
- pārskatīta verifikācijas ziņojuma izsniegšanas process, ja verifikācijas ziņojumā vai operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta ziņojumā ir konstatēta kļūda pēc tam, kad verificētājs ir izsniedzis verifikācijas ziņojumu operatoram vai gaisa kuģa ekspluatantam tālākai iesniegšanai kompetentajai iestādei;
- procedūra vai process verifikācijas darbību uzticēšanai līgumdarbu veidā citām organizācijām.

III PIELIKUMS

Minimālās prasības, kas attiecas uz akreditācijas procesu un akreditācijas struktūrām

Attiecībā uz minimālajām akreditācijas prasībām piemēro harmonizēto standartu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 – standartu par vispārējām prasībām akreditācijas institūcijām, kuras akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas.